Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5293 — ՅՈՒՆԻՍ 28/11 ՅՈՒԼԻՍ 1903 — ՇԱԲԱԹ — 16 ՐԷՊԻԼ ԱԽՐ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5293

درعلیه ده غلطه ده آرەولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցo փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԻԶՄԻՐԵԱՆՑ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Իզմիրեանց Մրցանակաբաշխութեան արդիւնքը ծանուցանելու առթիւ, թերթս մը ելեր ըսեր էր թէ Ցանձնաժողովը՝ ներկայացուած աշխատասիրութիւններուն ծաւալն ալ պէտք է նկատի առնէ, նոյն իսկ, չեմ գիտեր քանի՛ բունթոնոց քանի՛ էջի միջին ծաւալ մըն ալ ներկայացուցած էր, առաջարկելով որ այդ ծաւալին չհասնող երկերը սկզբունքով մերժուին Ցանձնաժողովին կողմէ:

Այս առաջարկը բացարձակապէս անտեղի է: Իզմիրեանց մրցանակը պէտք է տրուի ա՛յն տեսակ երկասիրութիւններու, որոնք թէ՛ մեծանուն բարերարին կտակին տրամադրութեանց համապատասխանեն, եւ թէ՛ մանաւանդ ո՛ եւ է կարեւորութիւն մը ունենան՝ իրենց պատկանեալ նիւթին կամ հետազօտութեան տեսակէտով:

Արդ, աշխատասիրութեան մը ծաւալը քիչ անգամ մեծ առնչութիւններ կ'ունենայ կարեւորութեանը հետ: Մարդ մը կրնայ հաղարաւոր էջեր պէտք, քով քովի շարելով երեւակայութիւնի ամէնէն անամէջ տեղեկութիւններն ու կարծիքները, — ինչպէս օրինակի համար սա «Բնական պատմութիւն մը Ժ. դարու Հայ դպրութեան» ծիծաղելի երկին ո՛չ նուազ ծիծաղելի հեղինակը, որ հոս ու հոն կը յայտարարէ եղեր թէ Ցանձնաժողովը անիրաւութիւն մը ըրած եղաւ՝ իր գործը մերժելով: Աշխատասիրութեան ծաւալը մեծցնելով սակայն մարդը բան մը չի շահիր, եթէ գրածը պարապ բան մը, քանի մը էջ աւելի ըլլայ կամ պակաս, չի դադրիր պարապ բան մը մնալէ: Իսկ եթէ կան գրածին մէջ կարեւոր մասեր՝ զորս ճոխացնել կարած է կարգ մը անոտի յաւելումներով, կրկին գործը բան մը չի շահիր: Որովհետեւ խղճամիտ պրպտող մը դիւրաւ երեւան կը հանէ այդ աւելորդ յաւելումները եւ նկատի կ'առնէ այն մասերը միայն, որոնք իսկապէս կարեւոր են: Այդ remplissageի դրութեամբ ո՛չ թէ միայն գործին նշանակութիւնը չաւելնար, հապա շատ հեղ կը պզտիկնայ իսկ, անկարեւոր մասերը կարեւորները կը քօղարկեն, աշխատասիրութեան կուռ ու յստակ յօրինուածքը կը պղտորի, եւ քննիչ մը միշտ համբերութեան, յստակատեսութեան տիպար մը չէ որ այդ թոյն ու բոհին մէջ կարենայ կարեւորն ու անկարեւորը իրարմէ զանազանել:

Միեւնոյն կերպով, մարդիկ կան որոնք կրնան ծաւալով պզտիկ բայց կարեւորութեամբ շատ մեծ գործեր պատրաստել: Եւ հոս անիրաւութիւն մը ըրած պիտի ըլլայինք, այս դասակարգէն դուրս ձգելով Մրմրեանի «Միաքեանի կենսագրութիւնը» որ արդէն իսկ հրատարակուած ըլլալով՝ պէտք չունի նոր գովեստներու, եւ զոր Ցանձնաժողովին քննիչը մրցանակի անարժան նկատած էր մի՛ միայն ծաւալով պզտիկ ըլլալուն համար:

Գրողներ կ'են որոնք սեթեւեթն ու remplissageը չեն սիրեր: Նիւթը կը ներկայանան չոր կերպով մը, կուռ գիծերու մէջ, եւ աւելորդ է ըսել թէ այդ պայմաններուն մէջ պատրաստուած գործ մը էապէս գիտական եւ յստակ կ'ըլլայ, երկու յատկութիւններ՝ զոր քննադատութիւնը գործի մը գլխաւոր առաւելութեանց կարգը դասած է միշտ:

Ուրեմն սխալ մըն է, եւ շատ մեծ սխալ մը՝ երբ աշխատասիրութեան մը ծաւալը նկատի կ'առնուի, եւ մէկդի կը թողուի անոր կարեւորութեան տեսակէտը: Եւ արդէն, շատ անգամ նիւթն ալ պատճառ մը կը դառնայ որ զրողը չկարենայ իր գործը ընդարձակել, մանաւանդ երբ բնաւ տրամադիր չէ կարդ մը աւելորդաբանութիւններու մէջ խեղդել իր հետազօտութեան արդիւնքը:

Իզմիրեանց Ցանձնաժողովը եթէ այդ տեսակ սկզբունքով մը վերաբերուի ներկայացուած երկասիրութեանց հանդէպ, — ինչ որ ենք յուսար ըսդէն, — ատիկա պատճառ պիտի դառնայ որ իրենց գործերը Ցանձնաժողովին ներկայացողները ստիպուին remplissageի դրութեան դիմել: Եւ աւելորդ է ըսել թէ արդիւնքը շատ աղուոր բան մը չպիտի ըլլայ:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅ ՔՐՈՆԻԿ

ՆԱՄԱԿ ԷՋՄԻԱԾՆԻՑ

Յունիս 1–8

Ս. Էջմիածնում ենք:

Մտնում ենք այդ սրբութեան տաճարի մէջ, չոքում ենք իջման Ս. Սեղանի առաջ եւ ակամայ մի սարսուռ է պատում մեզ, երբ մեր հոգուն մէջ հնչում է այդ դասբաւոր տաճարից Պարթեւի հզօր ձայնը, «Իսկ մեք փառաւորեսցուք զ որ յառաջ քան զյաւիտեանս»: Հնչում են Ներսիսի, Սահակայ, Մեսրոպայ, այդ երանելի սրբոց հոգեշունչ աղօթից եւ մաղթանաց ձայները. «Դու զմեզ փառաւորեա Աստուածային զօրութեամբ քով» պատկերանում են մեր առջեւ այն սուրբ անձնաւորութիւններ իրենց ամբողջ վեհութեամբ եւ հրաշալեօք, իրենց նուիրական պաշտամանց ժամերում, «Որք խնարհեալ երկիրպագանեն առաջի Աստուածութեան Ի»:

Յունիս 1 է, կիրակի օր, մենք արդէն մի օր առաջ եկած եւ տեղաւորուած ենք վանքի Նոր հիւրատան, գեղեցիկ կերպով շինուած ներկայ Հայրապետի օրով, վանքի հաստ պարիսպներից դուրս, Ներսէսեան լճի արեւելակողմը: Անսահման հոգեկան երջանկութիւն կը զգանք ճոխ եւ սքանչելի կանաչութեամբ անտառում, լիճը իր շրջապատի ծառոց կանաչագոյն շքեղ անդրադարձութեամբ կանաչացած, երկինք պարզ եւ կապոյտ. վեղարաւոր, ալաւկերտ, գործաւոր, մշակ, գառն եւ հորթ, գութանն ու մաղը, խոտն ու հունձը, «ամէն ինչ նոր, թարմ եւ տպաւորիչ»:

Մեզի հետ կան տիկիններ եւ օրիորդներ որոնք առաջին անգամն են ոտք կոխում այս սրբավայրում, առանց այն էլ հետաքրքիր եւ յատկաբոս, մեզ հանգիստ չեն տալիս իրենց անընդհատ հարցերով եւ հետաքրքրութեամբ, եւ ամէն մի քայլափոխում բացականչում են հիացմունքով, «որքան գոհ ենք, ինչ գեղեցիկ է, ինչ հրաշալի է» եւն.:

Կիրակի յունիս 1ին ներկայ ենք լինում Ս. Պատարագին. երգում է Կոմիտաս վարդապետի քառաձայն խումբ. դարաւոր կամարներ մայր տաճարի դղրդւում են ուժգուն հոգուց բաղկացած աշակերտական խմբին ուժեղ ձայներից. «որքան երկար է այնքան եւ դիւրեկան, որքան ծանր է այնքան եւ զմայելի, եւ իսկապէս մարդ ի տես այդ պատարագին, ի լուր այդ երգեցողութեան, յափշտակւում է եւ վերանում մտքով ու հոգով դէպի անհունը եւ յաւիտենականը: Ողջոյնից առաջ իջաւ ծերունազարդ Հայրապետ Ս. Պատարագին. ազդանշանն էր ժողովրդի երկուքի բաժանուիլը եւ տաճարի մէջտեղից ճանապարհ բանալը: Նորան հետեւում էին աւագ լուսարար եւ իր գաւազանակիր վարդապետը. հասնելով Իջման սեղանի ատեանում, Նորին Սրբութիւնը մի որպէ կանգ առաւ եւ գաւազան յանձնեց Լուսարարապետ Սրբազանին. ապա գաւազանակիր վարդապետը տուեց երկնագոյն փիլոնը Ն. Սրբութեան կրօնակը, որ կոճկելով առաւ իր գաւազանը եւ ողջունելով անձայն երկու կողմ դիմաւորող միաբանից, անցաւ իր Աթոռի առաջ եւ նստեց: Նոյն օր ցերեկուայ ժամը 4ին (Ռ. Ե.) հնչեցին Մայր Տաճարի մեծ զանգակներ, հրաւիրելով միաբանութեան դէպի Ս. Հռիփսիմէի տաճարը, վաղաբշապատից դուրս արեւելեան հիւսիսային կողմ մի քառորդ ժամ հեռաւորութեան վերայ: Վանքի կառքեր պատրաստ՝ տանում էին միաբաններ խումբխումբ դէպի Հռիփսիմէի վանքը. ապա եկաւ եւ Հայրապետական փակ կառքը՝ որին լծած էին զոյգ սեւ վիթխարի ձիերը, որ կանգնեցին վանքի հարաւային կողմ նոր շինած թանգարանի դռան լճի հանդէպ. ապա եկաւ եւ վանքի կառքերից մէկը, քիչ յետոյ դուրս եկաւ Ս. Հայրապետ թանգարանի դռնով եւ նստեց իր կառքը, որին եւ հետեւեց երկրորդ կառքը, գաւազանակիր վարդապետ եւ մի ուրիշ վարդապետ մէջ նստած:

Ս. Հռիփսիմէի Վանքի մեծ դրան դիմաւորեցին Ս. Հայրապետին Միաբանները, որոնք արդէն հաւաքուած էին եւ առաջնորդեցին դէպի վանահօր սենեակ, որ գեղեցիկ շինութիւն է, մաքուր սրբատաշ քարակերեայ, շինուած հանգուցեալ Սրեմիա արքեպիս.ի օրով, որի վանահայր էր հանգուցեալը: Երկու տարի առաջ Նորին Սրբութիւն շատ գեղեցիկ կերպով նորոգել է տուեր Ս. Հռիփսիմէի տաճարը ներսից եւ դրսից, առանց ճարտարապետակա՛ն մաղաչափ փոփոխութեան, եւ այժմ մի գեղակերտ շինութիւն է եւ վանք եւ տաճար՝ ազատ անձրեւների խնայութիւնից եւ հին դարաւոր խցերից: Ներկայ վանահայրն է Տ. Յուսիկ եպիսկ. Մովսիսեան, Սիսոնի անդամ, որ այժմ բարձրագոյն հանձնութեամբ արձակուեց Սինոդի անդամութիւնից, իր խնդրանաց համաձայն, հիւանդութեան պատճառաւ: Թէպէտեւ, ինչպէս լսեցինք, ի զուր է սա եւ անտեղի: Հետզհետէ լեցուեց վանքի բակը եւ շրջակայքը Վաղարշապատի բակիչներով, աւելի կանայք եւ աղջիկներ, ամէնքն էլ ոտքով են գալիս խումբ խումբ:

Սկսուեց ժամերգութիւնը եւ նախատօնակը. փոքր տաճարը չի պարունակում իր մէջ բազմաթիւ աղօթաւորներ, որոց մեծ մասը տաճարի շուրջ են մնացեր դրսից: Ս. Հռիփսիմեանց տօնը եւ յիշատակը սկիզբն է մեր քրիստոնէութեան լուսաւորութեան. օտար երկրի կանայք եւ աղջկունք, մի այլ օտար երկրի քրիստոնէութեան նախապատառներ: Մտնում ենք կոյսի ստորերկրեայ դամբարան Աւագ Սեղանի տակ, չոքում ենք մարմարիոնեայ շիրմի առաջ որ ողողուած է մոմերի լուսաւոր շողքերով, մրմնջում ենք այդտեղ «Հռիփսիմէ՝ մեծ խորհուրդ եւ անուն ցանկալի», դուրս ենք գալիս բեմի առաջ, մեզ ցոյց են տալիս մի սեւ քար թէ ահա Կոմիտաս կաթուղիկոսի շիրիմը, Նորան որ պատուեց Հռոմէացի կուսանաց յիշատակը իր գեղեցիկ հոգեզմայլ շարականով «Անձինք նուիրեալք սիրոյն Քրիստոսի», երկնաւոր նահատակք եւ կուսանք իմաստունք»: Նորա ձախ կողմ տաճարի մէջ յարակից բարձր երեւում է մի այլ տապանաքար մարմարիոնեայ. դա է Փիլիպոս Շինուսրար Կաթուղիկոս հաղարակեցին, հիմնարկող Ս. Էջմիածնի հրաշակերտ զանգակատան:

Յունիս 2ին առաւօտեան ժամերգութիւն կատարուում է մայր Տաճարումն, իսկ Պատարագ Ս. Հռիփսիմէի վանքում. բազմութիւնն այսօր աւելի շատ, պատարագիչն է Տ. Կարապետ վարդապետ: Պատարագից յետոյ կատարուեց հոգեհանգիստ, Սրեմիա արքեպիսկոպոսի գերեզմանի վրայ, եւ միաբանութիւնը հիւրասիրուելով վանահօրից՝ վերադարձաւ վանքը:

Նոյն երեկոյեան գնում ենք խմբով Ս. Գայանէի վանքը, մայր Տաճարին աւելի մօտ. բոլորս ոտքով ենք գնում գեղեցիկ լայն ծառուղիի միջով եւ արտաքին հին դռան տեղ տեսնում ենք հոյակապ մեծ շինութիւն, մեծ գեղեցիկ եւ գեղաքանդակ դարվազայով շինուած ներկայ Ս. Հայրապետից. Շինութիւնն եղեր է որքանոց որ այժմ պարապ է, չնորհիւ տեղական ոստիկանութեան որ գրեց եւ փակել տուեց իբրեւ առանձին դպրոցի որ չէր ենթարկուում ժողովրդական դպրոցական տեսչութեան: Ժամերգութեան նոյնպէս ներկայ էր Ս. Հայրապետը որ յետոյ իր կառքը նստելով մի շրջան կատարեց անտառի շուրջը, տեսնելու հնձուած խարերի քանակութիւնը անտառի մէջ: Յունիս 3ին Ս. Պատարագ մատուցուեց Գայանէի վանքում, եւ ապա հոգեհանգիստ հանգուցեալ կաթողիկոսաց գերեզմանների վրայ: Գայանէի վանքում թաղուած են վերջի դարերի կաթողիկոսներ սկսեալ Սղիտարար կաթողիկոսից, մինչեւ Մատթէոս կաթողիկոս, ի բաց առեալ մի քանիսը որ թաղուած են Հռիփսիմէի գաւթում, Ս. Շողակաթի վանքում, Ս. Էջմիածնի Տաճարի դռան:

Ամսի հինգին պատարագ մատուցուեց Ս. Շողակաթի վանքումը. այս տաճարը շինուած է Նահապետ կաթուղիկոսի օրով այն հնձանատեղիի մօտ, ուր բան ուսանդութեան հիւանդ ընկած էր Ս. Հռիփսիմէանց ընկերներից մէկը եւ այն տեղ էլ նահատակուեց եւ թաղուեց. հին մատուռի տեղ այժմ աւերակ երեւում է: Հետզհետէ ստուարանում է օտար տեղերից եկող ուխտաւորների թիւը. երկաթուղին ամէն դիւրութիւն տալիս է եկողներին, յորս-ինչ օրուայ ճանապարհը 17 ժամի փոխելով: Ուրբաթ երեկոյեան ժամերգութիւն եւ նախատօնակ կատարուեց մայր տաճարում. հանդիսադիրն էր ինքը Ս. Հայրապետ: Նախատօնակի սկզբին մեծ հանդէսով Ս. Իէրուզեան պատարագից դուրս բերուեց Ս. Լուսաւորչի Այբ՝ աւագ լուսարարի ձեռքով, որ շուրջառիւ եւ վեղար հագած, զոյգ բուրվառներով եւ հանդիսաւորութեամբ բերին եւ բազմցրին յատուկ պատրաստուած սեղանի վրայ իջման Ս. սեղանի առաջ. Նախատօնակէն վերջ, նախ ինքը՝ Ս. Հայրապետը, գլխարաց համբուրեց այն քրիստոսադրոշմ Ս. Այբը ու ապա միաբանութիւնը եւ ժողովուրդը: Ի տես այդ պատուական Այբոյն, արտասուեցինք շատերս. երկար համբուրեց եւ արտասուեց նոյն ինքն Ս. Հայրապետը: Բնական բազկի մեծութեամբ Ս. Այբը, համակ հաստ արծաթապատ, որի վրայ պատկերացրած է մեծ նահատակի չարչարանաց պատկերներ, ճկոյթ մասին անցկացրած մի գեղեցիկ փերուզեայ մատանի, մի մեծ հայրապետական յակինթ մատանի եւս անցկացրած է մատանեմատին որ ցարդ եւս անցկացնում են Հայոց հայրապետներ. նոյն մատանեմատ դէպի ներս ծռելով միացրած է ծայրի ճկոյթ մատի ծայրին, խաղաղութիւն տալու ձեւով. մի ոսկի ապարանչան եւս բազկին է անցկացրած: Բացատրում եմ մեզ ընկերացող տիկիններին եւ օրիորդներին թէ ահա սա է Հայ. եկեղեցւոյ հաստատութեան հիմքը, սորանով է օրհնւում սրբալոյս միւռոն:

Շաբաթ առաւօտ արդէն կենդանութիւնը զգալի է մեր շրջապատ. ամէն ոք եկեղեցի է շտապում. ինչքան քաղցր է մեզ անտարբերներիս տեսնել հոգեւոր կեանք իր իսկութեամբ, իր լաւրոյական եւ տպաւորիչ ազդեցութեամբ, քառասուն վեղարաւոր, պսակ Հայրապետական շքեղութեան, արքեպիսկոպոսներ, եպիսկոպոսներ, վարդապետներ, աբեղաներ, մի շարքում երգել միաձայն իջման սեղանի շուրջ «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ եւ յերկիր խաղաղութիւն ի մարդիկ հաճութիւն» որոնց հետեւում է ուխտաւոր երգեցիկ խմբի ներդաշնակ երգը «Սուրբ յաւիտեանս յաւիտեանց»:

Ժամը 10ին (Ռ. Ե.) սկսւում է Պատարագը. պատարագիչն էր Յուսիկ եպիսկոպոս՝ Հռիփսիմէի վանահայր: Երգում է դարձեալ Տ. Կոմիտաս խումբը, իր անդնահատելի շքեղութեամբ եւ խոր տպաւորիչ ազդեցութեամբ: Պատարագից յետոյ գիտնական Տ. Մեսրոպ Մագիսարոս վարդապետ առաջնորդում է ուխտաւորաց դէպի «Հայրիկեան Նոր Թանգարան» որ գառուցուած է լճի եւ Մասիսի հանդէպ, վանքի հարաւային արեւմտեան պարսպի տեղ, ուր վանքի հին բաղանիքը կար, եւ որի տեղ այժմ բարձրացուած է հոյակապ շինութիւն լուսաւոր պատուհաններով սրբատաշ քարերից քարուկիրեայ կամարակապ: Տ. Մեսրոպ բացատրում է ճիշդ ժամանագրական կարգով իւրաքանչիւր հնութիւնը եւ կարծես թէ մի տեսակ քաշուերով ասում է թէ «Դեռ շատ նոր է եւ հաւաքածուներ քիչ», չնայած նոր թանգարանի հաստատութեան եօթնամեայ ժամանակին որ արդէն լեցուած է: Թանգարանից յետոյ, անցնում ենք մայր մատենադարան, ձեռագիրներին այդ սքանչելի բաժին որ նոյնպէս դեռեւուած թանգարանի երկրորդ կիսաբաժանումն է: Տ. Մեսրոպ արդէն գիտնականօրէն եւ ժամանակագրական կարգաւ դասաւորած է բացի ձեռագիրներից, հրովարտակներ, հայրապետական հին դիւանական թղթեր եւ գործեր. այս տեղ է պահւում Այվազովսկու գլուխ գործոցը «յայտնի աթարյադրութիւնը» «եւ երկիր էր անեւերոյթ»: Այս պատկեր ընծայեր է հանգուցեալ մեծ նկարիչը Նորին Սրբութիւն Ս. Հայրապետին, 1895 թուին, երբ Ս. Հայրապետը Պետերբուրգից վերադառնալիս երեք օր հիւր եղաւ ծովանկարին, թէոդոսիա քաղաքում, նորա տան մէջ իր չքախմբով.: ԱՐԱՀԱՏ

(Մնացեալը յաջորդով)

ԳԱՒԱՌԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՊԱՆԱՅ ԸՆԹԵՐՑԱՍՈՒՆԸ

Այնչափ վարժուած ենք գանգատելու մեր հասարակութեան ընկերական եւ ընտանեկան յոռի սովորութիւններէն որ մերթ անհրաժեշտ կը դառնայ քիչ մը տարբեր եղանակով խօսիլ կամ գրել ակնարկուած քննադատելի էջերուն վրայ, որպէս զի իրողութիւնները իրենց իսկական վիճակով պարզուին: Օրինակի համար չարիք մը մատնանիշ կ'ընենք եւ կ'աւելցընենք թէ հետզհետէ աւելի տարածուած է մեր մէջ ալ: Ամենադառն կերպով կը գանգատինք խաղաղութեան համար, որ ծլարձակուած ուներար ճանչցուած դասակարգին մէջ մասնաւորապէս եւ ժողովուրդի ամէն խաւերու մէջ ընդհանրապէս, կործանարար հետեւանքներ ունեցած է:

Կարծեմ թէ աւելորդ է ըսել որ չարիք մը միայն մատնանիշ ընել եւ անկէ անդին չանցնիլ՝ այն ատիճան գովելի բան մը չէ. այդ կերպ վարմունք մը ոչ թէ ակընկալուած արդիւնքը յառաջ չի բերեր, այլ աւելի վնասակար կ'ըլլայ, սա գերազանց պատճառաւ որ ոչ ոք կ'ուզէ քննադատութեան առարկայ ըլլալ, երբ սխալի մը նկատմամբ կատարուած քննադատութեան մը մրացուցուած չեն նաեւ առողջ սկզբունքներ, չարիքը դարմանելու, չարիքին արմատը ջնջելու, աւելի աղեսալի կը դառնայ, եւ ընկերային ընդհանուր բարոյականը ու ֆիզիքական սկզբունքները միշտ աւելի նուազ յարգանքի կ'արժանանան:

Այո՛, ո՛չ մէկ պերճախօսութիւն, քարոզ, բարոյական յորդոր օգուտ մը կ'ունենայ, առանց միջոցներ հայթայթելու, որոնցմով միայն կարելի կ'ըլլայ առաջադրուած նպատակին հասնելու: Խօսքը ծնունդ կուտայ գաղափարին, բայց գաղափարը չիրականանար առանց նպաստաւոր պայմաններու:

Այս խորհրդածութիւնները չպիտի ընէինք բնա՛ւ եթէ երբեք քիչ մը նըւազ պանդկոտ ըլլայինք: Անտարակո՛յս սիրելի ընթերցողը հանդիպած կ'ըլլայ շատ անգամ անհատներու, որոնք ամէն մի երեւոյթի, գործի նկատմամբ իրենց պատգամը կ'արձակեն: Ճիշդ է որ ամէն մարդ չափով մը պահանջկոտ է, սակայն չափը անցուցած ատեն անտանելի կը դառնայ: Օրինակի համար, կը պահանջենք որ ընդհանրապէս ամէն ոք ինքզինքը արբեցութեան, խաղամոլութեան չտայ, եւ պահանջելով միայն կը բաւականանանք, իր ժամանակը ի զուր սրբազարանների մէջ չպանծնէ, գինետուներու խոնաւ, թունաւոր մթնոլորտին մէջ իր կեանքը չվնասէ կամ պարապ չպտրտի: Սակայն այդ ամենքը ունին իրենց զօրաւոր պատճառները. ի՞նչ ընէ խեղճ մարդը, երբ հանգիստ եւ օգտակար եղանակով ժամանակ անցընելու միջոցներ կը պակսին իրեն: Բոլորովին պարապ մնալ անհնարին բան մըն է մարդուս համար, ո՛եւ է գործ մը պիտի ընէ ան. գործ մը՝ ըլլայ աղէկ, ըլլայ դէշ: Տուէք անոր դիւրութիւններ. միջոցներ, անպատակ կերպով չվատնելու համար իր ժամանակը, պիտի տեսնէք որ ան հեազհետէ պիտի ուշադրութեան կը դարձնէ իր կեանքին ժամերը:

Մենք մեր մասին խօսելով՝ այս տեսակ տրտունջներ ամէն օր կը յայտնուին: Կ'ըսենք ու կը կրկնենք թէ մեր չրջանաւորտ կամ կիսաւորտ պարտները դրպրոցէն ոտքը դուրս ձգելուն պէս կը մոռնան թուղթ ու գրիչը, ընթերցումը, եւ հանոյքի, զուարճութեանց մէջ կը փնտռուին իրենց ամէն մխիթարութիւնը. նոյնը կը շեշտուի նաեւ տարէցներու համար: Սակայն երբ խնդիրը ընթերցման վրայ է, պէտք է գիտնալ որ ամբողջ Վանայ մէջ մատի վրայ կը հարուին քիչ շատ կարեւոր եւ հրանգիչ գրքեր ու գտնուածներն ալ մասնաւորներու քով հաւաքուած՝ տնմատչելի են, իսկ գալով լրագրական ընթերցումին՝ բացայայտ է թէ հարիւրին հարիւր գրեթէ անկարող են կամ ընթերցասէր չլլալնուն՝ տեղը բաժանորդագրուիլ: Ուրեմն ի՞նչ տարբաբանութեամբ կը պահանջենք որ ընթերցումը ընդհանրանայ ժողովուրդին մէջ, որ պիտի գայ արդելք մը դնել տգեղ ունակութիւններու:

Օգտակար ըլլալու գովելի մտածումով էր որ Ցոլհաննէս էֆ. Բիւզանդեան թելադրուեցաւ անձնական ծախսով ժողովրդական գրատուն-ընթերցատուն մը բանալ տեղւոյս մէջ, ինչ որ չատերու տարիներէ ի վեր տածած սիրելի գաղափարն էր:

Այս գրատուն-ընթերցատունը պիտի բացուի մէկ երկու չաբաթէն — հիմա պատրաստութիւններ կը տեսնուին ու պէտք եղած արտօնութիւնն ալ արդէն առնուած է տեղւոյն կառավարութենէն — Այդեստանեայց յակոբեանների Թաղին մէջ, քաղաքիս ամէնէն բանուկ եւ մեծ պողոտային վրայ:

Բիւզանդեան էֆ. այժմէն իսկ բերել պիտի տայ 20է աւելի թուրքերէն, հայերէն եւ ֆրանսերէն լրագիրներ ու ընթերցման յարմար արտօնեալ գրքեր: Այս առթիւ թերեւս աւելորդ չըլլայ հոս յիշել բաժանորդագրուելու գլխաւոր պայմանները:

1. Տարեկան բաժնեգինն է 3 մէճիտ, վեցամսեայ 2 մէճիտ, կրնականայ 2 մէճիտ — տարեկան —, ուսուցչաց 50 դրշ.

2. Ընթերցատունը բաց է ամէն կիրակի, ուրբաթ եւ տօն օրեր, առաւօտեան մինչեւ երեկոյին, իսկ լուր օրեր՝ արաւօտեան մինչեւ ժամը 2ին, երեկոներ ժամ 9էն մինչեւ 12:

3. Ոգելից ըմպելիներ խստապէս արգիլուած են, բայց սուրճ, թէյ եւ ն. պիտի ծախուին:

4. Փափագողաց պատրաստի ուսուցիչներու միջոցաւ դիւրամատչելի պայմաններով դասեր ալ կը տրուին, թուրքերէն, հայերէն, ֆրանսերէն լեզուներ եւ առարկաներ, երեկոյ եւ առաւօտ:

5. Բաժնեգին կանխիկ վճարելու դիւրութիւն չունեցողներ կարող են ամսէ ամիս 5ական զրշ. վճարելով բաժնեգինը լրացնել:

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՈՐԹՕՆԸ (100)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԺԱ.

—Մեր բարեկամը՝ տոքթ. Օկաները, մեղի ըսաւ թէ պարոն կոմը ինչ վեհանձնութեամբ կը սատարէր Մէն-Ռէմիի մեր ապաքինարանին բարւոք յանձնմանմին... Ես ու հարսս՝ որ մասնաւորապէս կը զբաղի այդ օգտակար հաստատութեամբ, կ'ուզէինք չնորհակալ ըլլալ ձեզի...

—Ա՛հ, սիրելի դրացի, գոչեց կոմը ապտակած եղաւ Գրիսթիանի հայրը: Լ'Թիէնէդ աւելի յստակ կերպով արտայայտած պիտի չըլլար իր մտածումը, եթէ ըսէր անոր. «Անչա՛հ կենդանի: Ձեզ մը տալով ինծի՝ կարծեցիր օձիքդ ազատել, ու հանգստօրէն քնացար: Է՛հ, ուրեմն պէտք է խանգարել այդ հանգստութիւնը: Արդէն իսկ գործ ունեցար ինծի հետ, բայց հիմա պէտք է վերսկսիլ.»

ԺըՆրվիէվ ամէն բանի ուշադիր, կըլուեց այդ պատասխանին իւրաքանչիւր խօսքը, վերլուծեց անոր թաքուն իմաստը եւ ըմբռնեց բովանդակ ծանրակշիռ հանգամանքը այն վանգներուն՝ զորս կը բերնոր իրենց պատճառել Լ'Թիէնէդի հանկառակութիւնը: Վախցաւ որ անողոք պիտի գտնէ զայն, բայց չկորնցուց իր արիութիւնը: Եթէ պէրուին վայրագ էր անոր մէջ, կինը անվեհեր ըլլալու էր: Երկրորդ անգամ ըլլալով՝ իրարու նայեցան երկու կիները, ու իրենց սեւեռուն աչքերուն մէջ կռահեցին հաստատ որոշում մը, մէկը՝ չարիք, իսկ միւսը բարիք գործելու նկատմամբ: Ցոխարտ ժպիտ մը անցաւ Լ'Թիէնէդի չրթունքին վրայէն: Իր դիմաց կը տեսնէր արժանապատիւ հանգանակորդուհի մը: Միջակարեար դասակարգի պատկանող այդ կինը՝ զոր անարգել կը ձեւացնէր, ընտրեալ էակ մը կը թուէր իրեն: Ու Լ'Թիէնէդ մտովի խորհեցաւ. «Մինթէ այդ տխմար Գրիսթիանին բաղդն է որ այդպիսի բանիմաց ու նկարագրի տէր կնոջ մը հանդիպած է, որ կրնայ վերականգնել զինքը ու ապագայի ճամբան հարթել: Մոտիւիի դռնապանուհին, որ սովորաբար լաւ տեղեկութիւններ կ'առնէ, այդպէս չէր նկարագրած զայն: Մինթէ խաբուա՞ծ կամ թէ մինչեւ հիմա ինքզինքը կեղծա՞ծ է այդ կինը: Տեսնենք:

Մինչ երկու կիները արագ քննութենէ մը կ'անցընէին զիրար, կոմը անվերջ ներբողներ կը հիւսէր իրենց բնակավայրին, բնակիչներուն, Տամմարիի մէջ ունեցած հաճոյքին եւ այն ծրագրին վրայ, որուն համաձայն, կ'ուզէր վերջնապէս հաստատուիլ հոն: Կրնային տարուան որոշ ժամանակամիջոցներուն մէջ, Բարիզ, Մոնթէ-Բարլո ու Տամմարի բնակիլ յաջորդաբար: Վերնիէ, բան մը ըսած ըլլալու համար, Շթէնկելի հարցուց թէ Մոնթէ-Բարլոն սիրելուն պատճառը Թղթախաղն էր. կոմը սկսած էր բացատրել այն հաճոյքը զոր իրեն կ'առթէր թրանթ-է-քարանթ խաղը, երբ Լ'Թիէնէդի խրոխտ ձայնը ըսաւ.

—Փակուած չմնանք հոս: Ապահով եմ թէ տիկին Վերնիէ հաճոյք պիտի զգայ թէրասթ վրայ պտոյտ մը կատարելէն:

(Շարունակելի)

6. Պատահական այցելուներու համար մուտքը 1 դրչ. է։

Բիւնդեան լիգ. անչուշտ ներողամիտ կ'ըլլայ եթէ դիտել տանք թէ գրծուած պայմաններու մէջ կան կետեր որ սրբագրուելու կարօտ են, օրինակի համար երկրորդ պայմանը,— ընթերցատուն լուր օրեր բաց պիտի ըլլայ արշալոյսէն մինչեւ ժամ 2 եւ երեկոները ժամ 9էն մինչեւ 12, սակայն փափաքելի էր որ ցերեկներն ալ բաց ըլլար, վասն զի կան շատեր որ ցերեկներն ալ դիւրութիւն ունին հոն յաճախելու։

Հիմա մեզի կը մնայ յորդորել ժողովուրդը որ քաջալերել գիտնայ այս ընթերցատունը. առով միայն կարելի է ապահովել սոյն օգտակար հաստատութեան գոյութիւնը։

Վան ԳԵՂԱՄ

Արտաքին Լուրեր

Պ. ԼՈՒՊԷ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Ընդունելութիւնը Վիքթորիա կայարանին մէջ։—Համակրական արտայայտութիւններ։—Պատօնական այցելութիւններ։—Պրինկիպի պալատան ճացկերոյթը։— Բաժանումներ։— Թրանսական հիւանդանոցը։— Քաղաքապետութեան պատօնական ճաշի մէջ։

Լոնտոն, 6 յուլիս.--Այսօր կէսօրէ վերջը, որոշեալ ժամանակէն շատ առաջ, ժողովրդեան ահագին բազմութիւն մը հաւաքուած է Վիքթորիա կայարանին առջեւ։ Շրջակայ տուներու պատուհանները, տանիքները եւ այլն մարդկային գլուխներու տակ ծածկուած են։ Կայարանին մէջ, կառախումբին կենալիք տեղը հինգ մէթրի չափ տեղ մը զատուած է վենտիկեան կայմերով, դափիններով ու ծաղիկներով զարդարուած։ Գետինը ծածկուած է մութ կարմիր կերպասով մը. կայարանին պատերն ալ նոյն գոյնով օթոցներով պատած են։ Սպասման սրահին դրան վրայ անգլիական ու ֆրանսական դրօշները խաչաձեւ դրուած են։ Դուռը բաց է եւ բազմաթիւ անձնաւորութիւններ կը սպասեն Էտուարտ Թագաւորին ժամանմանը։ Օդը աննպաստ է եւ անձրեւի երկիւղ կայ, բայց քիչ ետքը արեւը նորէն կը փայլի։ Քիչ վերջը ժամանեց Էտուարտ Թագաւորը՝ մարէշալի համազգեստով, կուրծքին վրայ կախուած Պատուոյ Լէգէոնի մեծ խաչը։ Կալլէսի իշխանը՝ դեր-ծովակալի եւ Ֆէմպլիճի դուքսը ու Բրիսթոլի իշխանը մարէշալի համազգեստ կը կրեն։ Թագաւորը բանակին ընդհանուր հրամանատար Լորտ Ռոպէրթսի մօտ երթալով քանի մը խօսք ուղղեց անոր եւ Լորտը ժպտելով պատասխանեց։ Թագաւորը շարունակեց իր խօսակցութիւնը եւ ընդհանուր հրամանատարը պատասխանեց. բայց այս անգամ չէր ժպտեր։ Նախարարներէն միայն նախարարապետ Պ. Պալֆուր, ներքին գործոց նախարար Պ. Էքէրս Տուկլաս եւ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանտաուն ներկայ կը գտնուէին։ Թագաւորը անոնց մօտենալով խօսքը ուղղեց Պ. Պալֆուրի որ դէլխարկը հանեց. Թագաւորը ըսաւ որ դլուխը ծածկէ. նախարարապետը համակերպեցաւ։ Էտուարտ Է. Նորէն Լորտ Ռոպէրթսի մօտ գնաց եւ սկսաւ խօսակցիլ անոր հետ։ Ժամը 4.13ին, վայրաշրժի մը ռուլիչը լսուեցաւ։ Թագաւորը իսկոյն հեռացաւ Լորտ Ռոպէրթսի քովէն եւ արդէն ուած տեղը կեցաւ՝ իշխաններէն ու նախարարներէն շրջապատուած։ There he is! (ահաւասիկ) ձայներ լսուեցան։ Կառախումբը որուն վայրաշարժը զարդարուած էր անգլիական ու ֆրանսական դրօշներով, կայարան մտաւ ծանր ծանր յառաջանալով։ Պ. Լուպէ վագոնին մէջ ոտքի կեցած է սեւ հագուստով։ Աջ կողմը կայ Պ. Տէլքասէն, սեւ հագուստով, եւ Պ. Բանպոն, դեսպանական համազգեստով։ Կառախումբը երբ կեցաւ, կայարանին պետը նախագահական վագոնին մօտեցաւ քանի մը ստիճանով անդուրս մը՝ վարդագոյն թաւշով ծածկուած։ Պ. Լուպէ վար իջաւ։ Թագաւորը իսկոյն դիմաւորեց եւ երկու ձեռքերովը բռնեց անոր երկու ձեռքերը։ Էտուարտ Է. ի բերանը, աչքերը եւ ամբողջ դէմքը բարի գալուստ մաղթելու արտայայտութիւն մը ունէին։ Բանի անգամներ տեսնուած են Անգլիոյ Թագաւորին վեհապետներ ընդունելիք, բայց այս անգամուան պէս ուրախ, գոհ ու երջանիկ երեւոյթ մը չէր ունեցած։ Էտուարտ Է. ու Պ. Լուպէ զիրար չողջագուրեցին. բարի գալուստեան բովորական խօսքեր ալ չարտասանեցին։ Թագաւորը քանի մը անգամ սեղմեց Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահին ձեռքը, ինչպէս կը սեղմուի սիրեցեալ բարեկամի մը ձեռքը։ Էտուարտ Է. ի ժպտուն դէմքը ըսել կ'ուզէր թէ շատ գոհ է իր վարձքի բարեկամը տեսնելուն համար։ Պ. Լուպէ ալ ուրախ դէմքով մը կը սեղմէր թագաւորին ձեռքը։ Ներկայ Անգլիացիները ու Ֆրանսացիները այդ փոխադարձ համակրութիւնը տեսնելով սկսան գոչել. «Կեցցէ՛ Լուպէ, կեցցէ՛ Ֆրանսա, կեցցէ՛ Էտուարտ Թագաւոր։» Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպան Պ. Բամբոն որ մեծ ազատութիւն մը կը դիտէր այդ մերձեցումին, ուրախութեամբ կը դիտէր արտայայտուած փոխադարձ համակրութիւնները։ Թագաւորը իր որդին՝ Կալլէսի իշխանը ներկայացուց Պ. Լուպէի որ քանի մը վայրկեան տեսակցեցաւ անոր հետ։ Էտուարտ Է. յետոյ ներկայացուց մեւս իշխանները, նախարարները, Լորտ Ռոպէրթսը եւ այլն։ Պ. Լուպէ ալ փոխադարձաբար իր հետեւորդները ներկայացուց։ Ցետոյ Բորթլէնի դուքսը դէպի կառք առաջնորդեց Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահը։ Թագաւորն ալ քիչ մը հեռուէն կ'երթար։ Զօրքերը զինուորական պատիւներ կ'ընծայէին եւ նուագածուները «Մարսէյեզ»ը ու Անգլիոյ ազգային երգը կը հնչեցնէին։ Պ. Լուպէ եւ Էտուարտ Է. քովէ քով բազմցան կառքին մէջ՝ իրենց դէմ ունենալով Կալլէսի իշխանը ու Բենտոթի դուքսը։ Կառքը երբ կայարանէն դուրս ելաւ, ժողովուրդին կողմէ համակրական ահագին արտայայտութիւն մը սկսաւ. կը ծափահարէին եւ գլխարկներ ու թաշկինակներ կը շարժէին։ «Հուրրա՛։ Կեցցէ՛ Լուպէ. Կեցցէ՛ Ֆրանսա» աղաղակներ օդը կը թնդացնէին։ Էտուարտ Է. ի շարժուածքէն այնպէս կը հասկցուէր թէ կ'ուզէր որ այդ աղաղակները անընդհատ կը լսուէին. ժողովուրդը հակցաւ սկսաւ անընդհատ ծափահարել ու «Կեցցէ՛» պոռալ։ Թագաւորը այս անգամ բոլորովին գոհ մնաց եւ սկսաւ խօսակցիլ Պ. Լուպէի հետ։ Արքայական կառքին կը հետեւէին ուրիշ կառքեր։ Թափորին առջեւէն կ'երթար փայլուն համազգեստով յառաջապահ մը. անոր կը հետեւէին գեղեցիկ սեւ ձիերու վրայ հեծած երկու ուրիշ յառաջապահներ՝ կարմիր համազգեստով եւ փայլուն զրահներով։ Կայարանէն մինչեւ Սէնթ-Ճէյմս պալատը երկու կողմի վրայ զինուորներ բարեւի կեցած էին։ Բոլոր շէնքերը զարդարուած էին դրօշներով եւ գեղատեսիլ օթոցներով։ Ժողովուրդը որ ահագին բազմութեամբ հաւաքուած էր, համակրական ջերմագին ցոյցերով ողջունեց Պ. Լուպէն որ գլխարկը հանելով շնորհակալութիւն կը յայտնէր ժպտուն դէմքով մը։ Թագաւորը որ սքանչացած էր այդ ընդունելութենէն, զինուորական կերպով կը բարեւէր։ Նուագածուները կը հնչեցնէին «Մարսէյեզ»ը ու Անգլիոյ ազգային երգը։ Թափորը ժամանեց Սէնթ-Ճէյմս պալատան առջեւ եւ նախագահը ներս առաջնորդուեցաւ։ Պահ մը ետքը Էտուարտ Է. Պըքինկէմի պալատը գնաց։

—Քիչ մը վերջը Պ. Լուպէ, Պ. Տէլքասէի, Պ. Բանպոնի ու իր հետեւորդներուն հետ հանդիսական թափորով գնաց Պըքինկէմի պալատը, Էտուարտ Թագաւորին այցելութիւն տալու եւ Ալեքսանտրա Թագուհիին ներկայանալու համար։ Դարձեալ փողոցները լեցուած էին անհամար բազմութեամբ եւ զինուորներ բարեւի կեցած էին։ Համակրական արտայայտութիւնները չափ ու սահման չունէին։ Պ. Լուպէ երբ Պըքինկէմի պալատը ժամանեց, ընդունուեցաւ Լորտ Սենեկապետին կողմէ որ նախագահը ու հետեւորդները առաջնորդեց Թագաւորին մօտ որ Թագուհիին ներկայացուց զանոնք։ Պ. Լուպէ ու Պ. Տէլքասէ յետոյ կարգով այցելութիւն տուին Կալլէսի իշխանին ու իշխանուհիին եւ Բենտոթի դուքսին ու դքսուհիին։ Ճամբաներուն վրայ համակրական արտայայտութիւնները կը շարունակուէին եւ Պ. Լուպէ կը բարեւէր, միշտ գլխարկը հանելով։

—Հանրապետութեան Նախագահը ու Պ. Տէլքասէ ապա գացին Ֆրանսական դեսպանատունը, որուն մեծ սրահին մէջ հաւաքուած էին հինգ հարիւրէ աւելի Ֆրանսացի վաճառականներ, ուսուցիչներ, արուեստագէտներ եւ այլն։ Պ. Լուպէ նոյն սրահը մտնելէ առաջ պահ մը կեցաւ եւ դեսպան Պ. Բանպոնի կուրծքէն կախեց Պատուոյ Լէգէոնի մեծ ժապաւէնը։ Նախագահը յետոյ մտաւ մեծ սրահը, ուր մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։ Ֆրանսական գաղթականութեան կողմէ ուղերձ մը կարդացուեցաւ։ Պ. Լուպէ պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց։ Գովեց Լոնտոնի ֆրանսական առեւտրական սենեակին ջանքերը՝ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի մերձեցման համար որուն մէկ փայլուն ապացոյն է Էտուարտ Թագաւորին եւ Հանրապետութեան Նախագահին փոխադարձ այցելութիւնները։ Պաշտօնական ընդունելութիւններէն ետքը, դեսպան Պ. Բամբոն ծանոյց թէ Հանրապետութեան Նախագահը զանազան Պատուոյ նշաններ կը նուիրէ Լոնտոնի ֆրանսական գաղթականութեան անդամներէն ոմանց։ Պ. Լուպէ դեսպանատան բոլոր մասերը այցելելէ ետքը Սէնթ-Ճէյմս պալատը վերադարձաւ, որուն դրան առջեւ հաւաքուած բազմութիւն մը նորէն համակրական ցոյցեր ըրաւ։ Պ. Տէլքասէ ֆրանսական դեսպանատունը մնաց։

—Իրիկուան տեղի ունեցաւ Էտուարտ Թագաւորին կողմէ Պէքինկէմի պալատան մէջ տրուած մեծ հացկերոյթը Պ. Լուպէի ի պատիւ։ Սեղանը վաթսուն հոգինոց էր։ Ներկայ էին նաեւ Թագաւորը, Թագուհին, արքայական դերդաստանին անդամները, նախարարներ ու բարձրաստիճան պաշտօնատարներ. նաեւ Պ. Տէլքասէ, Պ. Բամբոն եւ նախագահին քաղաքային ու զինուորական հետեւորդները։ Էտուարտ Է. սեւ հագուստ կը կրէր սպիտակ բանկոնակով որուն կոճակները ոսկիէ էին. կարճ բանթալոն ու սեւ մոտաքէ գուլպայ. Թագաւորը ու իշխանները իրենց ծունկերուն վրայ կը կրէին Մարակապը։ Բոլոր ներկաները կարճ բանթալոն հագած էին, բաց ի Պ. Պ. Լուպէէ ու Տէլքասէէ։ Սեղանը զարդարուած էր ֆրանսական վարդերով. կերակուրները ֆրանսական էին տասնմէկ տեսակ, զանազան տնուշեղէններով ու պաղպաղակներով։ Թագաւորէն սկսեալ բոլոր հանդիսականները համակրութեամբ կը խօսակցէին։ Էտուարտ Է. բաժակ պարպեց Պ. Լուպէի կենացը՝ Բարիզի քաղաքին կողմէ իրեն նուիրուած զաւաթով եւ ըսաւ.

«Խիստ սիրալիր կերպով բարի գալուստ կը մաղթեմ ձեզ եւ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ իմ ու Թագուհիին անունով, Լոնտոն գալով փոխանակած ըլլալուդ համար Բարիզի տուած այցելութիւնս։ Անշնչելի յիշատակ մը կը պահեմ այդ այցելութենէն։ Միակ ցաւս այն է թէ ձեր այցելութիւնը կարճատեւ է, բայց որչափ կարճատեւ ալ ըլլայ, համոզուած եմ թէ, Պ. Նախագահ, աւելի պիտի ամրապնդէ երկու ժողովուրդները միացնող կապերը։ Ուզեցի ձեր կենաց բաժակ պարպել Բարիզի քաղաքին կողմէ ինծի նուիրուած բաժակով։ Այդ կերպով փափաքեցայ ցոյց տալ թէ ինծի համար ո՛րքան մեծարժէք է ձեր երկրէն եկած առարկայ մը։»

Պ. Լուպէ սպէն պատասխանեց.

«Աւելի շատ զգածուած եմ Ձեր վեհափառութեան կողմէ ինծի եղած ընդունելութենէն, վասն զի ատիկա ամբողջ Ֆրանսական ազգին կ'ուղղուի եւ անոր անունով կը խնդրեմ Ձեր վեհափառութենէն որ բարեհաճի ընդունիլ անեղծ շնորհակալութիւններս։ Ֆրանսա մեծ խնամով կը պահէ յիշատակը այն այցելութեան զոր Բարիզի տուիք։ Վստահ եմ որ ամէնէն բարեսաստիկ արդիւնքները պիտի ունենայ եւ մեծապէս պիտի ծառայէ պահպանելու եւ ամրապնդելու երկու ազգերուն միջեւ եղած յարաբերութիւնները՝ իրենց հաւաքական օգտին եւ աշխարհի խաղաղութեան երաշխաւորութեանը համար։ Այդ զգացումով է որ բաժակս կը պարպեմ Վեհ. Էտուարտ Է. Թագաւորին, Վեհ. Թագուհիին, Բարձ. Կալլէսի իշխանին ու իշխանուհիին, արքայական դերդաստանին եւ անգլիական ազգին համար։»

Այս բաժակաճառներէն ետքը նուագածուները հնչեցուցին «Մարսէյեզ»ը ու Անգլիոյ ազգային երգը։ Հացկերոյթէն ետքը ութ Սկոլոտացիներ իրենց երկրին եղանակները նուագեցին հովուական փիւկերով։ Ցետոյ նուագահանդէս մը տեղի ունեցաւ։ Քիչ վերջը Պ. Լուպէ շնորհակալութիւն յայտնեց Թագաւորին՝ իրեն եղած ընդունելութեան համար, ու մեկնեցաւ։

—Լոնտոնի փողոցներուն մէջ այս գիշեր մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ, ամէն կողմ լուսավառութիւն կը կատարուի։ «Մարսէյեզ»ը կ'երգուի եւ դեգերիկ սրճարաններուն մէջ։ Ֆրանսացիները ամէն կողմ համակրական ցոյցերու կ'արժանանան։ Լոնտոնի առեւտրական միջազգային Ընկերակցութիւնը սեղան մը տուաւ Ֆրանսացի այն վաճառականներուն որոնք Պ. Լուպէի այցելութեանը առթիւ Լոնտոն եկած են։

—Անգլիական բոլոր լրագիրները մեծ խանդավառութեամբ կը խօսին Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահին այցելութեանը առթիւ։

—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ առաջարկուեցաւ որ ժողովը իր համակրութիւնները յայտնէ Պ. Լուպէի այցելութեանը առթիւ, սակայն Պ. Պալֆուր դիտել տուաւ որ պէտք է նախապէս խորհիլ, վասն զի կարելի է որ օր մը ուրիշ մեծ տէրութեան վեհապետ մըն ալ այդ տեսակ այցելութիւն մը տայ եւ հակակրութեան արտայայտութիւնը յարմար չլայ միջազգային ներդաշնակութեան պահպանման։ Եթէ Պ. Լուպէի համար այդ համակրութիւնը յայտնուի, ատիկա նախընթաց օրինակ մը պիտի ըլլայ եւ ուրիշներու կարելի պիտի չըլլայ մերժել։ Այդ յայտարարութեան վրայ միջադէպը փակուեցաւ։

Պէրլին.—Գերման լրագիրներ. Պ. Լուպէի այցելութեան առթիւ, Լոնտոնի ու Բարիզի իրենց թղթակիցներուն նամակները կը հրատարակեն, որոնք բաւական անմիաս գնդասեղի հարուածներ կուտան։ Ձեն կրնար յաջողիլ, սակայն, ապացուցանելու թէ այդ այցելութիւնը կարեւորութենէն զուրկ է։

Լոնտոն, 7 յուլիս.—Պ. Լուպէ այսօր այցելեց Լոնտոնի Ֆրանսական հիւանդանոցը եւ դասարարակուհիներու տունը, ուր բանախօսութիւններ արտասանուեցան։ Հիւանդանոցը հիմնուած է 1861ին եւ ունի եօթանասուն անկողին։ Հոն կ'ընդունուին ամէն անոնք որ ֆրանսերէն կը խօսին, որով ամէն ազգէ հիւանդներ կան։

—Պ. Լուպէ որ ճամբաներէն անցած ատեն մեծ խանդավառութեամբ կ'ընդունուէր ամէն կողմ, հանդիսական թափորով գնաց քաղաքապետութեան պաշտօնարանը՝ որուն առջեւ ժողովրդեան անհամար բազմութիւն մը հաւաքուած էր եւ «կեցցէ՛»ներու խլացուցիչ աղաղակ մը կ'արձակէր։ Հոն ժամանեցին նաեւ Կալլէսի իշխանը ու իշխանուհին եւ Բենտոթի դուքսը, դքսուհին՝ Պատուոյ Լէգէոնի մեծ ժապաւէնը կախած իրենց կուրծքերէն։ Սէնթ-Ճէյմսի պալատէն մինչեւ քաղաքապետութեան պաշտօնարանը զինուորներ բարեւի կեցած են՝ նուագածուներու խումբերով։ Նախագահական թափորին առջեւէն կ'երթան հեծելազօրքեր՝ փայլուն համազգեստներով։ Պ. Լուպէ երբ քաղաքապետութեան պաշտօնարանին առջեւ կառքէն իջաւ, ընդունուեցաւ Լորտ քաղաքապետին եւ բոլոր խորհրդականներուն կողմէ։ Լորտ քաղաքապետը սեւ հագուստ մը կը կրէ ոսկեթել երիզներով. իսկ խորհրդականները կարմիր հագած են՝ եղերքները մուշտակապատ։ Բարտուղարը աւանդական կեղծամը դրած է։ Լորտ-Բաղաքապետը բարի գալուստ մաղթեց Պ. Լուպէի որ հանդիսական թափորով վերի սրահը առաջնորդուեցաւ։ Լորտ քաղաքապետը բազմցաւ կաղնիէ խոշոր թիկնաթոռի մը վրայ. ձախ կողմը նստաւ Պ. Լուպէ աւելի փոքր թիկնաթոռի մը վրայ. իսկ աջ կողմը՝ քարտուղարը պարզ աթոռի վրայ։ Բարպանները Լորտ-քաղաքապետին առջեւ դնուած սեղանի մը վրայ խաչաձեւ դրին սուրը եւ ոսկեզլուխ գաւազանը։ Իշխանները եւ իշխանուհիները հաւաքուած են Լորտ-քաղաքապետին շուրջը։ Քարտուղարը կարդաց անգլերէն ուղերձ մը մագաղաթի վրայ գրուած եւ ոսկիէ արկղիկի մը մէջ դրուած։ Այդ արկղիկը չորս հարիւր անգլիական ոսկիի չինուած է։ Վրան նկարուած են քաղաքապետութեան պաշտօնարանը, Ս. Պօղոսի եկեղեցին, Լոնտոնի կամուրջը եւ այլն։ Վրան արձանագրութիւն մը կայ թէ Պ. Լուպէի նուիրուած է Անգլիա այցելելուն առթիւ իբրեւ հիւր Էտուարտ Թագաւորին։ Պ. Լուպէի ընդունելութեան ատենագրութիւնը քուէարկուեցաւ հակակրական ցոյցերով։ Ցետոյ թափորը գնաց ուրիշ սրահ մը, ուր սեղանը պատրաստուած էր։ Թափորին առջեւ կ'երթային փողահարներ ու գաւազանակիրներ։ Կարմիր թաւիշէ երկու թիկնաթոռներ սահմանուած էին Պ. Լուպէի եւ Լորտ-քաղաքապետին համար։ Սրահը խիստ շքեղապէս զարդարուած էր։ Սեղանին դէմը կան արձանները Ուելլինկթընի, Նելսընի ու Բիթի որոնք Ֆրանսայի բարեկամները եղած չեն։ Աղանդերին ատեն լորտ քաղաքապետը բաժակաճառ մը արտասանեց, բարի գալուստ մաղթելով Պ. Լուպէի եւ գոհութեամբ յիշելով Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ գոյացած մերձեցումը։ Պ. Լուպէ պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած ընդունելութիւններուն համար եւ ըսաւ թէ ինքն ալ կը մամնակցի այն մաղթանքներուն որոնք կ'ըլլան երկու ազգերուն միջեւ աւելի մտերմական համաձայնութեան համար, որ մարդկութեան դատին պիտի ծառայէ։ Պ. Լուպէ յարեց թէ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի իրեն հետ գտնուիլը գրաւական մըն է թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը ո՛րքան փափաքող է զարգացնելու երկու երկիրներուն բարեկամական յարաբերութիւնները։

ԼԷՈՆ ԺԳ. ՊԱՊԸ

Հիւանդութիւնը.— Պապին ժամացոյցը.— Բազմաթիւ հեռագիրներ.—Վերջին օծումը.—Կարտինալներու ժողովը.— Վիլհելմ Կայսր.—Զանազան լուրեր։

Հռոմ, 7 յուլիս.— Պապին կենսականութիւնը արտասովոր հանգամանք մը ունի. երկ գիշեր յոյս չկար, բայց այս առտու բժիշկները ըսին թէ գիշերը լաւ անցուցած է։ Իտալիոյ արտաքին ու ներքին գործոց պաշտօնարաններուն մէջ Պապին մահուան լուրին կը սպասէին ամբողջ գիշերը։ Վատիկանի առջեւ կառք մը սպասեց մինչեւ առաւօտ, որպէս զի Սէրտինինօ Վանուելլի կարտինալը իր բնակարանէն անմիջապէս Վատիկան տանի, վասն զի խոստովանահայրն է եւ վերջին վայրկեաններուն Պապին ցոլոր պիտի դտնուի։ Կարտինալը առանց տնկոդին մտնելու կը սպասէ։ Գիշերը քանի մը կարտինալներ Վատիկան գացին. նաեւ Ֆրանսական դեսպան Պ. Նիզար՝ որուն յաճախակի այցելութիւնը ուշագրաւ կը գտնեն իտալական լրագիրները, մինչդեռ միւս դեսպանները չեն երթար։ Ծանուցուեցաւ Պապին թէ Գերմանիոյ կայսր երեք անգամ անձամբ հեռագիր ուղղած է։ Լէոն ԺԳ. հրամայեց չնորհակալութիւն յայտնել, յարելով որ կը գուտի այ եւս կայսրը տեսնելու համար։ Պապը թախանձանքով պահանջեց իմաց տալ իրեն թէ ե՛րբ պիտի սկսի մահուան ծանր վրտանգը։ Ինդիր է գիտնալ թէ Լէոն ԺԳ. անակնկալ մը վերապահած է։ Տօքտ. Լաբրոնի, անչուշտ մահամերձին վիճակը չծանրացնելու համար, հոգեվարքին ատեներ իմաց պիտի տայ։ Պապը կարգ մը կտակներ որած է, որոնց մէկ քանին զարմացում պիտի պատճառեն։

—Լէոն ԺԳ. երեկուան ամրողջ օրը անցուցած թեկնածուի մը վրայ, վասն զի նստած վիճակին մէջ չկրնալուութիւնը նուազ դժուարին կ'ըլլայ։ Մտային կարողութիւնը կատարելապէս կը պահէ եւ, հակառակ բժիշկներու յանձնարարութեան, կը խօսի իր քարտուղարներուն հետ։ Երէկ տասու քանի մը յատիներէն ոտաւանոր գրել տուաւ. հրամայելով որ տրպագրուի եւ իսկոյն չտուուի, վասն զի անոնց փոքր տեսնել կ'ուզէ։ Այդ ոտաւորները չատ տխուր են. աղերս մը ուղղուած Փրկիչին ու Կուսին, նաեւ հրաժեշտ մը բոլոր քրիստոնեաներուն։ Պապը հրաժանգներ տուաւ քարտուղարներուն իր անձնական հարստութեանը համար. քանի մը անգամներ դրամարկղին ու գրասեղանին քով երթալով պէտք ունեցած թղթերը առաւ։ Պապը ուզեց դիտնալ թէ Հռոմի մէջ ինչ կ'ըսուի իր վիճակին վրայ եւ յարեց.— «Դիտեմ թէ վախճանս մօտեցած է։ Բայց ոտքի վրայ մեռնիլ կ'ուզեմ։» Լէոն ԺԳ. այդ միջոցին կը քալէր իր եղբօրորդւոյն Բէչչի կոմսին կրթնած եւ երբեմն ալ առանց օգնականի։

—Այսէն օր բազմաթիւ հեռագիրներ կը հասնին Վատիկան։ Ատանց գլխաւորները, մասնաւորապէս Աւստրիոյ կայսեր, Անգլիոյ ու Բարթուկալի թագաւորներուն եւ Ռուզվելթ Նախագահինը Պապին ներկայացուցեցան։

—Պապը, խօսելով վերջին օծման վերայ, ըսաւ թէ իրա՛ւ վիճակը այնքան ծանր էր։ Վերջին օծումը կատարելէ ետքը Լէոն ԺԳ. ներկաները օրհնելով ըսաւ թէ իր վերջին օրհնութիւնը կու տար։ Առջի գիշերը ըսած էր կարտինալ Մասչիի.— «Չեմ գիտեր թէ բոլոր ըրածներս աղէկ էին. բայց անչուշտ խղճիս ու մեր հաւատքին հնազանդեցայ։»

—Տասնըմէկ կարտինալներ Կոթի կարտինալին բնակարանը գումարուեր են եւ կարծիքի փոխանակութիւն մը կատարեր են նոր Պապին ընտրութեանը մասին։ Ամէնէն աւելի հաւանական կը նկատուին Սէրաֆինօ Վանուելլի, Կոթի ու Ռամբոլլա կարտինալները։ Օրէլիա կարտինալը եթէ Պապ ընտրուի, Պիոս Ժ. անունը պիտի կրէ, վասն զի Պիոս Թ. կողմէ կարտինալ անուանուած է։ Միւս կարտինալները Լէոն Ժ.ի կողմէ անուանուած ըլլալով Լէոն Ժ. անունը պիտի կրեն։ Ամէնէն աւելի Կոթի ու Վանուելլի կարտինալները ընտրելի կը նկատուին։ Ռամբոլլա կարտինալին կուսակիցները մեծ գործունէութեան մէջ են։ Կ'ըսուի թէ իտալացի կարտինալներու խումբ մը ոյժ պիտի տայ Բարէլլաթրօ կարտինալին որ թէեւ ուշուն տարեկան, սակայն քաջառողջ է։ Կարտինալները աւելի ծեր Պապ մը կ'ուզեն։ Պապին ընտրութիւնը կատարելիք կարտինալներու Ժողովին համար պատրաստութիւններ կը տեսնուին։

—Ամէն օր զանազան երկիրներէ մեծ բազմութիւն մը Հռոմ կը դիմէ, Պապին մահուանը ներկայ գտնուելու համար։

Պէրլին.—Հռենոնլրն դբօսանարին մէջ կիրակի օրը կատարուած եկեղեցական արարողութենէն ետքը, կայսրը աղօթք ընել տուաւ Պապին համար եւ ըսաւ.— «Աշխարհ պէտք ունի մեծ ու բարի մարդերու։ Ամենակարողն Աստուած տակաւին երկար կեանք չնորհէ Ս. Պապին։»

—Այս առտու, Պապը փափագ յայտնեց կարդալ Օսսերվատորե Ռոմանոն եւ Վոչէ Տելլա Վերիթաս, իմանալու համար թէ լրագիրները ի՛նչ կ'ըսէին իր հիւանդութեան նկատմամբ։ Մասնաւոր տպագրութիւններ հրատարակուելով Լէոն Ժ.ի տրուեցան։ Երկ իրիկուն, վերջին օծման ատեն, այն պահուն երբ Պապին ձեռքերը կ'օծէին, Լէոն Ժ. դիտել տուաւ թէ հարկ էր ձեռքերուն վրան օծել եւ ոչ թէ ափը, զի ափերը կրկնապէս օծուած էին թէ քահանայապետական եւ թէ եպիսկոպոսական ձեռնադրութեանց ատեն։ Մեսանճերոյի խօսքին նայելով, Պապը կէս գիշերուն, Տօքտ. Լաբրոնիի ըսեր է պայծառ մտքով.—«Իմաց տուէք ինծի երբ մահուան վայրկեանը հասնի։ Տօքթ. Լաբրոնի պատասխաներ է.— Հանդարտեցէ՛ք, մօտալուտ վտանգ մը չկայ։» Ամբողջ գիշերը՝ Պապին սենեկին մէջ մնացին Տօքթ. Լաբրոնի եւ սենեկապանը, իսկ նախասենեկին մէջ կը գտնուէին Անճէլինի եւ Մաձձոլինի կարդինալները, քեռորդիները եւ չորս մասնաւոր սենեկապաններ։ Վատիկանի շուրջը եւ Ս. Պետրոսի հրապարակին վրայ սովորական շարժումը կը տիրէ։

—Պապին մահը հաստատելու պարագան բաւական փառաւոր արարողութեան մը պատճառ կ'ըլլայ։ Պապը իր վերջին շունչը փչածին պէս, կարտինալ մը արծաթէ փոքր մուրճով մը Պապին գըլխուն կը զարնէ եւ երկ անգամ ձայն կու տայ, անոր աւազանի անունը տալով. յետոյ հանդիսականներուն կը դառնայ եւ կ'ըսէ թէ Պապը իրապէս մեռած է։ Նոյն վայրկեանին Հռոմի բոլոր եկեղեցիներուն զանգակները կը ծանուցանեն Պապին մահը։ Ցետոյ Պապին մարմինը կը զմռսեն, քահանայապետական հագուստները՝ սպիտակ զգեստ ու մաւթ կարմիր թիկնոցակ, կը հագցնեն եւ կը տանին Սէքստեան մատուռը։ Հոն անկողնի մը վրայ կը դնեն որ կարմիր ու ոսկեթել անդուսէ է։ Երեք օր կղերականները կ'աղօթեն հոն։ Երկու կամ չորս աղնուականներ իբրեւ պահակ կը սպասեն։ Չորրորդ օրը մարմինը Ս. Պետրոս կը տարուի եւ հոն մատուռի մը մէջ՝ մահարեմի մը վրայ կը դրուի այն ձեւով որ ոտքերը մատուռին դրան վանդակորմն դուրս մնան, որպէս զի հաւատացեալները կարենան համբուրել։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Դաւրեժի դեպքերը.- Ենդրագիր մը.— Եւրոպացի պաշտօնատարներ. — Անդորրութիւնը։

Թեհրան. 7 յունիս.— Դաւրեժի մէջ վերջերս պատահած դէպքերուն առթիւ տեղւոյն բնակիչները աղերսագիր մը մատուցեր են կառավարութեան, խնդրելով որ Եւրոպացիները հեռացուին, մասնաւորապէս Պէլճիքցիները, որոնք կը պաշտօնավարեն մաքսատան ու թղթատարական պաշտօնատանց մէջ։ Կառավարութիւնը մերժողական պատասխան տուեր է։ Պաշտօնական զեկոյցը կ'աւելցնէ թէ մաքսային սակացոյցի մէջ ալ չէ կարելի փոփոխութիւն մտցնել։ Միեւնոյն ատեն կառավարութիւնը ազդու միջոցներ ձեռք կ'առնէ, անկարգութեանց հեղինակները պատժելու, որպէս զի ապագային ալ նմանօրինակ անկարգութիւններ չեղծին Դաւրեժի ու Պարսկասատանի միւս քաղաքներուն մէջ։ Եւրոպացի պաշտօնեաները կը շարունակեն իրենց պաշտօնները ու մաքսային սակացոյցը խստութեամբ կը գործադրուի։ Ամէն կողմ հանդարտութիւն կը տիրէ։

ԱՆԳԼԻԱ

Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Հարցապնդում Պ. Լուպէի ուղեւորութեան մասին. — Նաւային համախմբում մը.— Նաւային ծախքերու գեղչումը։

Լոնտոն, 7 յունիս.— Երէկ, Երեսփ. Ժողովին մէջ, Պ. Պալֆուր պատասխանելով Երեսփոխան Պ. Լասկէրի, որ կը հարցնէր թէ Երեսփ. Ժողովը կրնա՞ր իր բարձր դնահատումը յայտնել նախագահ Լուպէի Անգլիա այցելութեան նկատմամբ, յայտարարեց թէ կարելի չէր այդ կարգի անմասնութեամբ պարագայ մը սահեցնել։ Եթէ Երեսփ. Ժողովը որոշում մը քուէարկէր ի պատիւ Պ. Լուպէի, բաց ցարձակ միաձայնութեամբ պէտք է ընէր այդ բանը։ Եթէ երբեք պակսէր այդ միաձայնութիւնը, միջազգային կնճռոտութիւններ կրնային առաջ գալ։

—Պ. Արնոլտ Ֆորսթէր պատասխանելով Բէ-Զի-Լիի ծովածոցին մէջ անգլիական, ամերիկեան եւ ճարոնական նաւատորմիղներու համախմբումի մասին եղած հարցապնդումի մը, ըսաւ թէ ծովածոցին մերձակայքը գտնուող անգլիական մարտանաւերը թուով 12 հատ են։ Ծովային նախարարութիւնը տեղեկութիւն չունի թէ նաւային ոեւէ մասնաւոր համախմբում կատարուած է չինական ջուրերուն մէջ, մասնաւոր դիտումով։ Նախարարապետ Պ. Պալֆուր ուրիշ հարցման մը պատասխանելով՝ յայտարարեց թէ աշխարհս վրայ միակ երկիրն է Անգլիա, որուն նաւատորմը դուտ պաշտպանողական նպատակ ունի եւ թէ նաւային ծախքերը զեղչելու նախաձեռնութիւնը պէտք է ունենայ ուրիշ ոեւէ տերութիւն մը։ Այն ատեն Անգլիա ալ պիտի գործակցի, զեղչելով իր նաւային ծախքերը։

ԲԱՆԱՄԱՍՏԻ ՉՐԱՆՑԸԸ

Գոլոմպիական Մերակոյտին մէջ.—Չրանց, էին դաճնագիրը. — Վիճաբանութիւններ։

Ուաշինկթըն, 7 յունիս.—Պոկոթայլն կը հեռագրեն Նիւ-Յորք-Հերալտի թէ փոթորկալից վիճաբանութիւններ տեղի ունեցեր են գոլոմպիական Մերակոյտին մէջ։ Ինդիրը կը դառնար սա իրողութեան վրայ թէ մասնա

կատարեալ անդորութեամբ կ'ապրի։ Հիւպատոսները մեծապէս կը գովեն օսմ. կառավարութեան արդարասիրութիւնը։

ՎԻԼԼԵՆԱՅԻ թերթերը, կ'ըսէ Մոնիդէօռ, կը հրատարակեն կ. Պոլսէն «Բորէսբոնտէնց Պիւրօ»ի ուղղուած ընդարձակ հեռագիր մը, ցոյց տալով թէ որքան անհիմն էին պուլկար լրագիրներուն վերջին հրատարակութիւնները։ Հեռագիրը նաեւ վեր կը հանէ օսմ. կառավարութեան ուղղամտութիւնը՝ բարեկարգութեան պահպանման եւ Բուլգարիի նահանգաց համար տրուած որոշումներուն գործադրութեանը մասին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանը, չորեքշաբթի օրը, իր տղոց ու բոլոր նախարարներուն հետ, Թրնովա գնաց, ուր Ս. Երրորդութեան վանքին մէջ, գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուէին անոր իշխան ընտրուելուն տարեդարձին առթիւ։ Կէս օրին սեղան մը տրուեր է, որուն ներկայ գտնուեր են Ֆէրտինանտ իշխանը, նախարարները եւն։

—Նովի-Վիհէ կը հերքէ Սոֆիայի մէջ երեւան եկած այն սխալ լուրերը թէ ամրարէն զօրագունդ մը Սոֆիայի շրջակայքը մարդանքներ կատարած ըլլայ։

—Սոֆիայի մէջ Կոհցէա Զլոպա անուն շաբաթաթերթի մը սկսաւ հրատարակուիլ։ Նովի-Վիհէ, կառավարական թերթը, կը քննադատէ այդ լրագիրը, ըսելով որ Պուլկարներու եւ Օրոներու միջեւ գժտութիւն առաջ բերելու պատճառ պիտի ըլլայ։

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.—Բոլիքիճէ Քարէսբոնտէնց կ'իմանայ Աթէնքէն թէ պուլկար աւազակապետ Զալքալարով եւ աւազակ Բալթիչարով, որոնք այնքան չարիքներ հասուցած են, Պիրէէոնի մէջ ձերբակալուեր են, երբ չոգենաւ կը նստէին Վոլօ երթալու համար։

ՍՈՖԻԱՅԻ հեռագրական պուլկար գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ պուլկար կառավարութիւնը որ եւ է դիմում չէ ըրած՝ Պ. Կաթէվը կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատար անուանելու մասին։

ԹՐԱՄՈՒԼԻ ԳԻՒ.—Մահճաբարձ-վարկոնեներու Ընկերութեան քննիչ Պ. Լամն Բասթիոս, աղերսագիր մը մատուցանելով հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան, մենաշնորհ խնդրեց Անտիոքէն եւ Հալէպէն եւ կամ ատոնց մօտէն անցնելով մինչեւ Սէվիտիէ ու Մէսքէնէ չոգեշարժ թրամուէյ գիծ մը շինելու եւ նկրատ գետին վրայ փոքր չոգենաւերու երթեւեկութիւն մը հաստատելու համար։

ԱՅԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ հանքային ջուրին տեղը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, չէնք մը ու ընդարձակ մթերանոց մը պիտի կառուցուի։ Կայս. Պալատան ճարտարապետներէն Պ. Ֆրանտաս, Համիտիէ հիւանդանոցին քիմիագէտ Ալի Բիզա պէյ, կայս. անձնական Դանձուն ճարտարագէտներէն Թէվֆիգ պէյ եւ դեղագործ Ժորժի էֆ. երեկ նոյն տեղը ուղեւորեցան այդ շինութիւնները կատարել տալու համար։ Իրենց հետ մեծ քանակութեամբ պարագ չէիր տարին՝ հանքային ջուր լեցնելու համար։

ՄԱԽՈՒՄԻԷի վարչութիւնը հեռագիր մը ստացաւ թէ Տրապիզոնէն կ. Պոլիս եկող Պաճրը ճեsիs չոգենաւը, երեկ առտու, խրեր է Կիրասոնի մօտերը։ Բեռները կը պարպուին. ուղեւորները Կիրասոն հանուած են։ Երեկ իրիկուն ասկէ նաւաձիգ մը, ազատարարի գործիքներ եւ սուղակներ ղրկուեցան։

ԻԶՄԻՐԻ զինուորական հրամանատար Թէվֆիգ փաշա եւ արտաքին յարաբերութեանց տեսուչ Մահիտ պէյ նոյն նաւահանգիստը գտնուող իտալական Միճերվա թորփիլանաւածը երթալով, փոխադարձ այցելութիւն տուեր են հրամանատարին։

ԲԻԼԻ ԼՈԹԻ.—Նաւային գնդապետ Պ. Ժիւլիէն Վիօ (ծանօթ գրագէտը՝ Բիէր Լոթի) կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանատան Վոքուէ պահականաւին հրամանատար կարգուեցաւ։

ՍԻԼԱՆԻԿԷՆ առնուած լուրերու նայելով, Բուլգէրի նահանգաց հունձքերը խիստ գոհացուցիչ վիճակի մէջ են։

ՊԱԿԱՍ ՀԱՅԵՐԸ.—Բաղաքապետութիւնը ծանոյց թաղապետական բոլոր չորեքանկիւններուն՝ աւելցնել հացադրիի փուռերու քննիչներուն թիւերը, վասն զի զանազան տեղեր պակաս հացեր կը ծախուին։ Ծանոյց նաեւ թէ պակաս հաց ծախողներուն ո՛չ միայն հացերը գրաւելու է, այլ քաղաքապետութեան պաշտօնատունը ղրկելու է զանոնք, օրինական տուգանքը գանձելու համար։

Բ. ԴՈՒՌԻ որոշեց որ բժշկական վարժարանի քաղաքային ճիւղին այս տարուան չորեքշաբաթներու, ամէնէն յառաջադիմներէն եօթը հոգի Դամասկոս ղրկուին 1500ական ղրուշ ամսաթոշակով։

ՆՈՐ ԴԵՂ. ՄԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց բերել տալ վերջերս Եւրոպայի մէջ հնարուած նոր խարան մը որ յօդացուի եւ ցրտառութենէ առաջ եկած հիւանդութեանց համար օգտակար է։ Ատիկա պիտի փորձուի Սելլորդի հիւանդանոցին մէջ, եւ եթէ օգտակարութիւնը հաստատուի, հոս ալ պիտի գործածուի։

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ՈՌՈԳՈՒՄԸ.—Բաղաքապետութիւնը ծանոյց պէտք եղած տեղերը որ չուտով պատրաստուին տակառաւոր կառքեր եւ այլն եւ փողոցներու ոռոգումը չընդհատուի։

ԳԱՐԱԲԷՕՅԻ կամուրջին առջեւ Շիրքէթի չոգենաւերուն մօտենալուն համար նոր նաւամատոյցներուն չինութիւնը մինչեւ մէկ ամիս աւարտելով չոգենաւերը անոնց պիտի մօտենան։ Կամուրջէն այդ նաւամատոյցները իջնելիք սանդուխները չինուելու վրայ են։

ՄԱԼԱԶԳԵՐՏԻ մէջ երկրաշարժէն փլած տուները հետզհետէ կը կառուցուին՝ անտառներէն ձրիաբար կտրուած ատաղձներով։

ԳՈՂ. ՏԻԿԻՆՆԵՐ.—Առջի օր, երկու տիկիններ, բաւական վայելչադէստ, Մեծ Շուկային մէջ ոսկերիչներու խանութներ դացին գոհարեղէններ գնելու, բայց առանց բան մը առնելու դուրս ելան։ յետոյ հնութեանց վաճառատուն մը դացին, եւ հոնկէ ալ գնում չկատարելով դուրս ելան, բայց վաճառակը տեսնելով որ ատոնք քանի մը կասը արժէքաւոր առարկաներ կը պահէն իրենց չրջագդեստին տակ, իսկոյն ոստիկանութեան յանձնեց. այդ միջոցին վրայ հասաւ ոսկերիչ մը ոռուն խանութէն ալ գոհարեղէններ գողցած էին։ այդ կիներուն վրան խուզարկուելով գողցուածները երեւան հանուեցան։ Երկու տիկինները Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուեցան։

ԹՐԱՄՈՒԷի ԱՐԿԱԾ.— Երեկ իրիկուն Պէշիքթաշի մէջ Սիւլէյման անուն մարդ մը, Թրամուէի գիծին վրայ ձեռքէն մէտիտէ մը ձգեց եւ երբ առնելու կ'ելլաստէր, Օրթաքիւղ գացող թրամուէի կառքին տակ մնալով, գլխէն ու ձախ սրունգէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ կառապանը ձերբակալուեցաւ։ իսկ վիրաւորը, վիճակը ծանր ըլլալով, հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԱՄԱԼԻԱՅԻՆ ՍԻՐՏԸ.— Իզմէր անուն մարդ մը ժամանակէ մը ի վեր կը սիրէր Ամալիա անուն աղջիկ մը՝ Բերայի Զիչէքթի փողոցը՝ Ռոզա անուն Հրէուհիի մը հանրատանը մէջ։ Ամալիա տեսնելով որ Իզմէր դրամի կողմէ տկար է, յարաբերութիւնները խզեց եւ Հայտար անուն ուրիշ մարդու մը հետ սկսաւ սիրաբանել։ Փիչ ատենէն Հայտարի գրպանները պարպուեցան եւ բնականաբար Ամալիայի սրտին դուռներն ալ փակուեցան։ Ամալիա նորէն Իզմէրը ձեռք առաւ, վասն զի քանի մը ոսկիի տիրացած էր. ատոնք հատնելուն պէս երես դարձուց եւ Լիլոր անուն ուրիշ մարդ մը գտաւ։ Այդ երեքին միջեւ նախանձը սկսաւ։ Իզմէր գիշեր մը փորձեց հանրատան պատուհաններէն վեր ելլել, երբ Ամալիա ու Լիլոր հաճելի ժամանցով մը զբաղած էին, սակայն չյաջողեցաւ։ Առջի գիշերը նոյն հանրատան կիցը գրտնուած ուրիշ հանրատուն մը գնաց, գիշերելու համար։ Առտուան դէմ Իզմէր վերի յարկը ելլելով պատշգամէն անցաւ քովի տունը ու վար իջաւ Ամալիայի սենեակը, ուր կը գտնուէր Լիլոր. բայց այդ երկուքը իմացան եւ սկսան աղաչել Իզմէրի որ դաշոյնով կը սպառնար, խնայել իրենց։ Իզմէր դաշոյնին հակառակ կողմովը ծեծեց Ամալիան ու Լիլորը։ Վերջապէս ոստիկանութիւնը իմանալով ձերբակալեց Իզմէրը։

ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷի Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ ուրբաթ, յուլիս 14ի տօնին առթիւ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.— Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ գնուելիք 480 չէքի կաղնիի փայտ, որ պէտք է յանձնուի Պոլիս, Հալեպ. Պարտքի Վարչութեան հեռեւեալ կերպով.— 30 չէքի Հանր. Պարտուց կեդրոնատեղին, 250 չէքի գրոչմաթուղթի տպարանը, եւ 200 չէքի Զէյնարանը։

Առաջիկայ նուազուրդը պիտի կատարուի 1903 յուլիս 2/15ին չորեքշաբթի օրը, կէս օրէն երկու ժամ առաջուընէ սկսեալ մինչեւ կէս օրէն ետք ժամ 3։ Վերջնական նուազուրդը պիտի կատարուի առնուազն 3% զեղչով մը, առաջիկայ նուազուրդը դացուելուն յաջորդող երեք օրերուն մէջ, երրորդ օրը առաջարկներ պիտի ընդունին մինչեւ կէս օրէն ետք ժամ 3։

Այս ապրանքը հայթայթել փափաքողները, իրենց առաջարկին ճշդութիւնը ապրաշուրջելու համար, պարտաւոր պիտի ըլլան իրենց հայթայթելիք փայտի արժէքին 10%ին չափ գումար մը յանձնել վարչութեան կեդր. սնտուկին։ Ցանձնարարագրերը պէտք է կնքուած նամակով ներկայացուին վարչութեան կեդրոնատեղին։ Ցանձնառութեան տեսրը այս օրէնէ սկսեալ տրամադրութեանը տակ դրուած է հասարակութեան, որ կրնայ տեղեկութիւններ ստանալ մատակարարական ճիւղին, կէսօրէն երկու ժամ առաջուընէ սկսեալ մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամ 3։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

21/4 յուլիս 1903 3—3

O TALON L'OR

ՇԱՌԼԸ ԱՀՆԱՄԵԱՆ

Կալաթա, Վօյվօտա փողոց, թիւ 114

Ցիչեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ կօշիկներ արանց եւ կանանց համար թէ չոփու վրայ եւ թէ պատրաստ Ֆիւրամաշելի գներով։ 1—15

ՆԱԽԿԻՆ ՎԷԼԱՍՔԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՅԱԶՈՐԴ Ֆ. ՎԻՆԳՊԷՆԹԻ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 25 Սանթա-Մարիա եկեղեցիին քով։

Մայն վաճառատան մէջ յառաջիկայ յունիս 9/22էն սկսեալ դիւրամատչելի գիներով պիտի ծախուին մետաքսեղէն բրդեղէն եւ բամբակեղէնի ու պոնէթերի վերաբերեալ ամէն կարգի ապրանքներ։

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ 9—12

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը, երէկ իրիկուան կողմ, Շէյլիի աղգ. դերեզմանատունը այցելեց եւ աչքէ անցուց անոր դրան եւ յարակից եկեղեցիներուն չինութիւնը որ փութով առաջ կը տարուի։ Ն. Սրբազնութիւնը այս իրիկուն Պատրիարքարանէն Եէնիգիւղ կ'երթայ ուր պիտի գիշերէ՝ հիւրընկալուելով Բաղ. Ժողովի ատենապետ Տիգրան էֆ. Եուսսֆեանի բնակարանը, եւ վաղն առաւօտ քարող պիտի խօսի գիւղին եկեղեցւոյն մէջ՝ որուն ծանօթամութիւն է։

—Անցեալները գրուեցաւ թէ Դուրուչայ գաւառակի Թեղուտ գիւղին մէջ 40 տնւոր Հայեր Բողոքականութեան դիմած են։ Երզնկայի Առաջնորդարանը, որուն իրաւասութեան ներքեւ կը գտնուի այդ թեմը, Մեծ Սրմտան գիւղի քահանային եւ Թաղ. Խորհուրդին միջոցաւ կատարել տուած քննութեան հետեւանքով տեղեկագրած է Պատրիարքարան, թէ այդ զրոյցը բոլորովին անհիմն է եւ յերիւրանք դատարկապորտ անձի մը՝ որ դրամ չորթելու նպատակով դիմած էր Ակնայ Բողոքականաց ներկայացուցչին, այդ 40 տնւոր Հայոց անունով որոնք բնաւ հաւանութիւն չուին եղեր։

—Երուսաղէմի նորընտիր լուսարարապետ Տ. Վահրամ Ծ. վրդ. Ազարեան տակաւին Աղեքսանդրիա կը գտնուի՝ անձնական տկարութեան պատճառով։ Իր Երուսաղէմ ժամանելէն ու պաշտօնին գլուխը անցնելէն ետքը, վանական Տնօրէն Խորհուրդի վերակազմութեան պիտի ձեռնարկուի։

—Հիւանդանոցի Տնօրէն Տոքթ. Շիրինեան էֆ. յուլիս 1ին վերջնապէս կը թողու իր այդ պաշտօնը։ Մինչեւ որ անոր յաջորդին ընտրութիւնը կատարէ Հոգաբարձութիւնը, Դարեղէն էֆ. Մերկերեան առժամապէտ պիտի վարէ գործերը՝ իբր դեր-անօրէն։

—Հայ երիտասարդի մը գեղարուեստական յաջողութեան լուրը կը հասնի դարձեալ Բարիզէն։ Բնիկ կ. Պոլսեցի Պ. Կարապետ Ադամեան, որ Վենեթիկի Մխիթարեանց աշակերտած եւ նշանաւոր ուսուցիչ Բաղէթեթիի ձեռքէն տակ նկարչութիւն ուսած էր, Բարիզ հաստատուած է ուր՝ կարեւոր հրատարակութեանց համար ջրաներկ պատկերներու պատրաստութեամբ կը զբաղի եւ մեծապէս գնահատուած է արուեստագիտական շրջանակներուն մէջ։

—Բաղէշի Առաջնորդ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. Գալփազեան յունիս 25ին իր պաշտօնատեղին հասեր է։

—Մարկոս էֆ. Աղարէգեան՝ հինգշաբթի օրը, Իզմիրեանց դրական մրցանակի հանդէսէն ետքը, նախ Ս. Պատրիարքին եւ յետոյ Խառն Ժողովին դիմելով, անձնական Դանձուն ճարտարագէտներէն Թէվֆիգ պէյ եւ դեղագործ Ժորժի էֆ. երեկ նոյն տեղը ուղեւորեցան այդ շինութիւնները կատարել տալու համար։ Իրենց հետ մեծ քանակութեամբ պարագ չէիր տարին՝ հանքային ջուր լեցնելու համար։

ՄԱԽՈՒՄԻԷի վարչութիւնը հեռագիր մը ստացաւ թէ Տրապիզոնէն կ. Պոլիս եկող Պաճրը ճեsիs շոգենաւը, երէկ առտու, խրեր է Կիրասոնի մօտերը։ Բեռները կը պարպուին. ուղեւորները Կիրասոն հանուած են։ Երէկ իրիկուն ասկէ նաւաձիգ մը, ազատարարի գործիքներ եւ սուղակներ ղրկուեցան։

ԻԶՄԻՐԻ զինուորական հրամանատար Թէվֆիգ փաշա եւ արտաքին յարաբերութեանց տեսուչ Մահիտ պէյ նոյն նաւահանգիստը գտնուող իտալական Միճերվա թորփիլանաւածը երթալով, փոխադարձ այցելութիւն տուեր են հրամանատարին։

ԲԻԼԻ ԼՈԹԻ.—Նաւային գնդապետ Պ. Ժիւլիէն Վիօ (ծանօթ գրագէտը՝ Բիէր Լոթի) կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանատան Վոքուէ պահականաւին հրամանատար կարգուեցաւ։

ՍԻԼԱՆԻԿԷՆ առնուած լուրերու նայելով, Բուլգէրի նահանգաց հունձքերը խիստ գոհացուցիչ վիճակի մէջ են։

ՊԱԿԱՍ ՀԱՅԵՐԸ.— Բաղաքապետութիւնը ծանոյց թաղապետական բոլոր չորեքանկիւններուն՝ աւելցնել հացադրիի փուռերու քննիչներուն թիւերը, վասն զի զանազան տեղեր պակաս հացեր կը ծախուին։ Ծանոյց նաեւ թէ պակաս հաց ծախողներուն ո՛չ միայն հացերը գրաւելու է, այլ քաղաքապետութեան պաշտօնատունը ղրկելու է զանոնք, օրինական տուգանքը գանձելու համար։

Բ. ԴՈՒՌԻ որոշեց որ բժշկական վարժարանի քաղաքային ճիւղին այս տարուան չորեքշաբաթներու, ամէնէն յառաջադիմներէն եօթը հոգի Դամասկոս ղրկուին 1500ական ղրուշ ամսաթոշակով։

ՆՈՐ ԴԵՂ. ՄԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց բերել տալ վերջերս Եւրոպայի մէջ հնարուած նոր խարան մը որ յօդացուի եւ ցրտառութենէ առաջ եկած հիւանդութեանց համար օգտակար է։ Ատիկա պիտի փորձուի Սելլորդի հիւանդանոցին մէջ, եւ եթէ օգտակարութիւնը հաստատուի, հոս ալ պիտի գործածուի։

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ՈՌՈԳՈՒՄԸ.—Բաղաքապետութիւնը ծանոյց պէտք եղած տեղերը որ չուտով պատրաստուին տակառաւոր կառքեր եւ այլն եւ փողոցներու ոռոգումը չընդհատուի։

ԳԱՐԱԲԷՕՅԻ կամուրջին առջեւ Շիրքէթի չոգենաւերուն մօտենալուն համար նոր նաւամատոյցներուն չինութիւնը մինչեւ մէկ ամիս աւարտելով չոգենաւերը անոնց պիտի մօտենան։ Կամուրջէն այդ նաւամատոյցները իջնելիք սանդուխները չինուելու վրայ են։

ՄԱԼԱԶԳԵՐՏԻ մէջ երկրաշարժէն փլած տուները հետզհետէ կը կառուցուին՝ անտառներէն ձրիաբար կտրուած ատաղձներով։

ԳՈՂ. ՏԻԿԻՆՆԵՐ.—Առջի օր, երկու տիկիններ, բաւական վայելչադէստ, Մեծ Շուկային մէջ ոսկերիչներու խանութներ դացին գոհարեղէններ գնելու, բայց առանց բան մը առնելու դուրս ելան. յետոյ հնութեանց վաճառատուն մը դացին, եւ հոնկէ ալ գնում չկատարելով դուրս ելան, բայց վաճառակը տեսնելով որ ատոնք քանի մը կասը արժէքաւոր առարկաներ կը պահէն իրենց չրջագդեստին տակ, իսկոյն ոստիկանութեան յանձնեց. այդ միջոցին վրայ հասաւ ոսկերիչ մը ոռուն խանութէն ալ գոհարեղէններ գողցած էին. այդ կիներուն վրան խուզարկուելով գողցուածները երեւան հանուեցան։ Երկու տիկինները Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուեցան։

ԹՐԱՄՈՒԷի ԱՐԿԱԾ.— Երէկ իրիկուն Պէշիքթաշի մէջ Սիւլէյման անուն մարդ մը, Թրամուէի գիծին վրայ ձեռքէն մէտիտէ մը ձգեց եւ երբ առնելու կ'ելլաստէր, Օրթաքիւղ գացող թրամուէի կառքին տակ մնալով, գլխէն ու ձախ սրունգէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ կառապանը ձերբակալուեցաւ։ իսկ վիրաւորը, վիճակը ծանր ըլլալով, հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԱՄԱԼԻԱՅԻՆ ՍԻՐՏԸ.— Իզմէր անուն մարդ մը ժամանակէ մը ի վեր կը սիրէր Ամալիա անուն աղջիկ մը՝ Բերայի Զիչէքթի փողոցը՝ Ռոզա անուն Հրէուհիի մը հանրատանը մէջ։ Ամալիա տեսնելով որ Իզմէր դրամի կողմէ տկար է, յարաբերութիւնները խզեց եւ Հայտար անուն ուրիշ մարդու մը հետ սկսաւ սիրաբանել։ Փիչ ատենէն Հայտարի գրպանները պարպուեցան եւ բնականաբար Ամալիայի սրտին դուռներն ալ փակուեցան։ Ամալիա նորէն Իզմէրը ձեռք առաւ, վասն զի քանի մը ոսկիի տիրացած էր. ատոնք հատնելուն պէս երես դարձուց եւ Լիլոր անուն ուրիշ մարդ մը գտաւ։ Այդ երեքին միջեւ նախանձը սկսաւ։ Իզմէր գիշեր մը փորձեց հանրատան պատուհաններէն վեր ելլել, երբ Ամալիա ու Լիլոր հաճելի ժամանցով մը զբաղած էին, սակայն չյաջողեցաւ։ Առջի գիշերը նոյն հանրատան կիցը գրտնուած ուրիշ հանրատուն մը գնաց, գիշերելու համար։ Առտուան դէմ Իզմէր վերի յարկը ելլելով պատշգամէն անցաւ քովի տունը ու վար իջաւ Ամալիայի սենեակը, ուր կը գտնուէր Լիլոր. բայց այդ երկուքը իմացան եւ սկսան աղաչել Իզմէրի որ դաշոյնով կը սպառնար, խնայել իրենց։ Իզմէր դաշոյնին հակառակ կողմովը ծեծեց Ամալիան ու Լիլորը։ Վերջապէս ոստիկանութիւնը իմանալով ձերբակալեց Իզմէրը։

ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷի Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ ուրբաթ, յուլիս 14ի տօնին առթիւ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.— Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ գնուելիք 480 չէքի կաղնիի փայտ, որ պէտք է յանձնուի Պոլիս, Հալեպ. Պարտքի Վարչութեան հեռեւեալ կերպով.— 30 չէքի Հանր. Պարտուց կեդրոնատեղին, 250 չէքի գրոչմաթուղթի տպարանը, եւ 200 չէքի Զէյնարանը։

Առաջիկայ նուազուրդը պիտի կատարուի 1903 յուլիս 2/15ին չորեքշաբթի օրը, կէս օրէն երկու ժամ առաջուընէ սկսեալ մինչեւ կէս օրէն ետք ժամ 3։ Վերջնական նուազուրդը պիտի կատարուի առնուազն 3% զեղչով մը, առաջիկայ նուազուրդը դացուելուն յաջորդող երեք օրերուն մէջ, երրորդ օրը առաջարկներ պիտի ընդունին մինչեւ կէս օրէն ետք ժամ 3։

Այս ապրանքը հայթայթել փափաքողները, իրենց առաջարկին ճշդութիւնը ապրաշուրջելու համար, պարտաւոր պիտի ըլլան իրենց հայթայթելիք փայտի արժէքին 10%ին չափ գումար մը յանձնել վարչութեան կեդր. սնտուկին։ Ցանձնարարագրերը պէտք է կնքուած նամակով ներկայացուին վարչութեան կեդրոնատեղին։ Ցանձնառութեան տեսրը այս օրէնէ սկսեալ տրամադրութեանը տակ դրուած է հասարակութեան, որ կրնայ տեղեկութիւններ ստանալ մատակարարական ճիւղին, կէսօրէն երկու ժամ առաջուընէ սկսեալ մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամ 3։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

21/4 յուլիս 1903 3—3

O TALON L'OR

ՇԱՌԼԸ ԱՀՆԱՄԵԱՆ

Կալաթա, Վօյվօտա փողոց, թիւ 114

Ցիչեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ կօշիկներ արանց եւ կանանց համար թէ չոփու վրայ եւ թէ պատրաստ Ֆիւրամաշելի գներով։ 1—15

ՆԱԽԿԻՆ ՎԷԼԱՍՔԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՅԱԶՈՐԴ Ֆ. ՎԻՆԳՊԷՆԹԻ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 25 Սանթա-Մարիա եկեղեցիին քով։

Մայն վաճառատան մէջ յառաջիկայ յունիս 9/22էն սկսեալ դիւրամատչելի գիներով պիտի ծախուին մետաքսեղէն բրդեղէն եւ բամբակեղէնի ու պոնէթերի վերաբերեալ ամէն կարգի ապրանքներ։

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ 9—12

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՀՌՈՄ, 10 յուլիս.—Մածծոնի Բրոֆիէսօրը Վատիկանէն մեկնեցաւ կէս գիշերին. յայտարարեց թէ վերջին տեղեկագրէն ի վեր ծանր գտած է Պապին վիճակը, սակայն անհրաժեշտ չդատեց լանջաթաղանթը ծակելով հեղուկը դուրս հանելուգործողութեան կրկնումը նոյն գիշերը։ Այդ գործողութիւնը հաւանօրէն այս առտու կատարուի։ Ուրեմն անմիջական վտանգ չկայ։

—Լանջաթաղանթը ծակելու գործողութիւնը, այս առտու կրկնուելով, կատարեալ յաջողեցաւ. 1080 կգրամի չափ արիւնոտ հեղուկ մը հանուեցաւ։ Այդ գործողութեան հետեւանքով չնաւռութիւնը եւ սրտին պաշտօնը իսկոյն բարւոքեցան։ Հանուած հեղուկը իրիկուան քննուելով հաստատուեցաւ թէ ջրալից թթքատապը հիւծախտային չէ, այլ աւելի յօդացաւային հանդամանք մը ունի։ Գործողութեան հետեւանքով առաջ եկած բարւոքումը կը շարունակէ, սակայն հիւանդին կիճակին նկատմամբ մտահոգութիւնները միշտ դոյութիւն ունին։

—Իրիրկուան ժամ 8. 30ին հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Պապին վիճակին ընդհանուր պայմանները չեն փոխուած։

ԼՈՆՏՈՆ.— Լորտ-քաղաքապետը հաղորդիչ մը տուաւ ամերիկեան նաւաբեկեալներուն սպաներուն։ Այդ առթիւ ջերմագին բաժակաճառեր փոխանակուեցան։

ԹԻՖԼԻՍ.— Առտուան ժամ 9. 7ին հոս երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը ըլլացուեցաւ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ՀՌՈՄ. 10 յուլիս.— Պապին տակաւրութիւնը աւելցաւ։ Զեռքերը նորէն ուռեցան։ Տոքթ. Մածծոնի նորէն ծակեց լանջաթաղանթը որ թեթեւ սփոփում մը առաջ բերաւ։ Ընդհանուր վիճակը զգալապէս ծանրացաւ եւ վախճանը մօտալուտ է։

—Իտալիոյ թագաւորին Բարիզ կատարելիք ուղեւորութիւնը վերջնականապէս յետաձգուեցաւ։

ԱԹԷՆՔ.—Բաղաքական կացութիւնը խիստ չփոթ է։ Լրագիրներէն չատերը կը պահանջեն լուծել Երեսփ. Ժողովը։ Պ. Տէլեանիս ալ նոյն կարծիքէն է, ըսելով որ ներկայ դաշինքը չի կրնար ներկայանալ հակառակորդ մեծամասնութեան մը առջեւ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Խորհրդարանին նիստերը յուլիս 20էն մինչեւ հոկտեմբեր պիտի դադրին։ Աշնան նստաշրջանը պիտի յաջակայ 1904ի եւրմացոյցին։

ԲԵՌԵՐՍԲՈՒՐԳ.—Ռուսիոյ մէջ ցորենի վիճակին համար առնուած պաշտօնական տեղեկութիւններու նայելով, հունձքերը լաւ են Ռուսիոյ գրեթէ ամէն կողմերուն մէջ։ Գիները զգալապէս իջան։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Լուպէ երէկ իրիկուն հոս դարձաւ Լոնտոն այցելութենէն։ Ֆրանսական թերթերը միաձայնութեամբ կը յայտարարեն թէ Անգլիոյ կառավարութեան, եւ մանաւանդ ժողովուրդին կողմէ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին եղած խանդավառ եւ սիրալիր ընդունելութիւնը լաւ արդիւնքներ պիտի ունենայ երկու երկիրներու լարաբերութիւններուն վրայ։

ՊԼԷՎՆԱ.—Սերպիոյ նախարդ ներքին գործոց նախարարը, որ վիրաւորուած էր Պլեկատի վերջին դէպքերուն առթիւ, դատ բացած է չարաշարածներուն դէմ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 27 ՅՈՒԼԻՍ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	34	32
Ամէնէն բարձր գին	»	34	37
Ամէնէն վար գին	»	34	29
Բուլգէրի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	135	62
Ամէնէն բարձր գին	»	136	50
Ամէնէն վար գին	»	135	37

ԲԱՑՈՒՄ 28 ՅՈՒԼԻՍ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Գ.	34	33
Բուլգէրի Երկաթուղի	ֆր.	135	37
Իրքէթի Թալրէթ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէնթ		—	—
Օսմ. Գանքա		—	—
Գրէտիթ Ֆէնէրալ Օթմ.		—	—
Յօս. Օթմ. Նանտ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապան. Ընկ.		4	52
Թրամուէյ քաշմանթուղթ		6	15
» ժուիսանս		1	75
» պարտատոմսագիր		483	—
Հարապի Գ. Պոլսոյ		501	—
Թրանսվալ		117	—
Գրէտի Յոնսիէ Էժիպսիէն		266	50
Լավրիոմ		84	—
Անստոլոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	75
« պարտատոմսագիր «		520	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

ոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	20
» » » չէք	»	109	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Գերմանիա անտոկոս չէք	մարք	13	57
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	17	24
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Շօլ եմբէրիտ	»	20	—
Գրմիտց	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	104	01
Մէճիտիէ	»	—	—
Ռուպի Զոզաղրամ	Օ. Ո.	4	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Ցուլիս

Անգլիական Ֆ Նսոլիտէ		93	50
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		60	50
» » » Դ. բաց.		21	63
» » » Դ. գոց.		21	69
Օսմանեան Պանքա		13	63
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		41	—
» Մոնոբոլ		42	—
Գուլկարական 1888		93	50
Էժիպսիէն Ունիֆիէ		105	37
Բօմպնիա		103	—
Թրանսվալ		4	50
Այտին երկաթուղի		14	50
Փոխանակագիր		25	32 1/2

ԲԱՐԻԶ, 10 Ցուլիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	87
Օսմ. Քոնս. սէռի Դ. բաց.	Ղրշ.	33	30
» » » Դ. գոց.	ֆ.	33	30
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	34	50
Օսմ. Պայս. Պանքա	ֆր.	590	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուլգէրի երկաթուղի

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483·42 ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն։

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խանի դէմը, Վօյվոտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

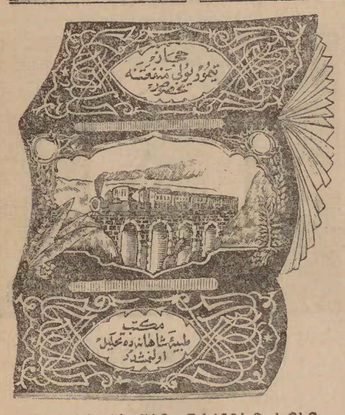

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՃԱԶ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼԸ
ՄԷՆՇԱՔԸՆԱ ՄԱՍՏՈՒՍ ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ

Պա Իրաահի Սենիյէի հագրեթը Բաշիշանի իմալ օլունմբը տը։

Իշպու քեաղըտ Ֆրանսանընն էն մէշհուր սիկարա քեաղըաը ֆապրիգալարընտան «Մոզէֆ Պարտու»ընն իմալաթխանէսինտէ եաբըլմագտա վէ էզ հէր տիրէթ մէքմալիքը օսմանլիյէտէ սարֆ ու իսթիւլաք իտիլէն քեաղըտլարա ֆիգր պուլընմագտա տը։

Թէրքիպի շէրպիթը սըհհիյէի հարդ օլտըղը վէ բիրինճ վէ քեթէն իլէ պիր մըգտարտա մէվճուտը թէֆգիւն մատտէյի հավի պուլընտըղը պատէթթանլիլ Մէքթեպը Թըպպիյէի Շահանէնին 17 շուպաթ սէնէ 319 թարիխլի թատիդնամէսիլէ իսպաթ իտիլմիշ տը։

Իշպու քեաղըտ իւչ նէվէ այրըլըպ պիրինճի նէվ 150 եաբրագտան իպարէթ օլարագ եէրմի բարայա, իքինճի նէվ 132 եաբրագ օլարագ օն բարայա վէ իւչինճի նէվ 80 եաբրագտան էպարէթ օլարագ պէշ բարայա սաթըլմագտա, պիրինճի նէվ գութուլարընտա ալթմըշտը, իքինճի նէվ տօգտանար վէ իւչինճի նէվտէ եիւզ եիրմիշէր քեաղըտ պուլընմագտա տը։

Գութուլարընն վէ քեաղըտարընն գաբագլարը իւզէրինտէ հիճազ թիմուր եօլը գօմիսիօնը ալիսինին մէօրի պուլընմատտա տը։

Պիւթիւն պիր գութու սաթընն ալանլարա պիրինճի նէվտէն 100տէ 15, իքինճի վէ իւչինճի նէվտէն 100տէ 10 թէնզիլաթ իճրա օլունը։

Մահալը իմալ վէ ֆիւրուխթը Սթանպուլտա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Ֆիւշիւք Իսմաիլ Բաշա խանընտա 7 նումէրօ տը։

ԱՄԷՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

—o—

Պատիւ ունիմ ծանուցանել մեծարոյ հանրութեան թէ Ղալաթիա Խալիլ Փաշա Խան վաղոց թիւ 13 խանութը ճաշարանի վերածելու յառաջիկայ յունիսի սկիզբնեւրը պիտի բացուի «Օսմանլը էվ եէմէքճանէսի» անունով։

Արդէն վստահ հանրութեան քաջալերութեան վրայ, կը յայտարարեմ որ աւելի հոգ պիտի տանիմ ընտրանօք եւ համով հոտով տունկիկերակուրներ պատրաստելու եւ գոհացում տալու ըստ կարելւոյն։

Գոնսոլիտ խանի նախկին ծանօթ խոհարար
ՀԱՆԻՒ ՆՇԱՆ ՊՕՂՈՍՅԱՆ
10—36

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մեծանաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

Ձեռ. 534

CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՑՍ. ԹԱԴ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ն. Ի ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Սեաեռի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ՀԻՕՂ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս. Հաճօրուլօ խան, 52—56
Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
745
Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ դործակալներ կ'ընդունուին։

Լ'ԻԻՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բրիւք, Բէլճիէյ փողոց թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա-Վօյվոտա, Լօբանտօ խան. Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բէյօղլի Լիմիթէդ։

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՏՍ
ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ
ՇՈՓԵՆԱՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՍՊԵՆԻԱ
Ա. ՖԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Կ. ԼԻՆԱՐՏՕ
ԵՒ ԸՆԿ.
Այս կիրը, օրուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, չատ կարեւոր բարձրում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գեղաղանցապէս խորոլիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ ստաց է այս կիրը, ծուռ եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի աղէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ.ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցապէս։ Երկաթ պայմաններ կը միացնէ իր մէջ։— խնայողութիւն, առողջարար հանգամանք, հասատուութիւն։
Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալաֆաթ-Եէրի, թիւ 63, ատաղձավաճառ Պ. Քէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Քէրէսթէճիլէր, թիւ 394, Գալաթիւղ քարափին վրայ, Եանի Միքայիլի քով, Սամսոն Անտոնօղլու Նղբարք։ 23—104

ՔԻԱՆԴԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ. ՇՈՓԵՆԱՐԱՆ.
Որ ամիսը երկու անգամ կը բանիմ
Լիվերբուլի եւ Արեւելեցից միջեւ

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Իվերնիա	18990	Միլվանիա	5595
Ղարսոնիա	18900	Փաթիանիա	4847
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Լուսիտանիա	12950	Բաւիա	2945
Դուլթանիա	8345	Թիրիա	2936
Դամասքիա	8128	Սիրիա	2935
Ֆինլանդիա	8120	Սամարիա	2558
Դէրվիա	7392	Ալէքսօ	218
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	16

Շերպուրկ չոգենաւը, նաւապետ Ճ. Ն. ընդհանուր վճարագրով Լիվերբուլ հոս հասաւ։
Դ. [illegible] ՀՈԼԻ և ՍԻՍԷՐ
Joly et Sœur
Մեծամեծ խան [illegible] 6 7 [illegible]
Զեր [illegible] 9K

ՄՈՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի Ֆօրսոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգտենաւք.

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Բամսէգ	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյալը	3000	Օսայրիս	2250
Գեանորուս	3000	Բէէա	2250
Տարոս	3000	Մէմնոն	2000
Օսմանլի	3000	Դասրընթ	1500
Մարիսքէս	2500	Գիւլէտ	150

Դեմել առ Ֆ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ և ԸՆԿ.
Ռէմիթոյ խան
ՀԷՄՄՈ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
1 [illegible]
Աթոռնաւէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ.

ԱՅՐ, ԿԻՆ, ՏՂԱՅ
Մարդս տենդի հիւանդութենէ վերջը տկար կը մնայ, մանաւանդ տղայ մը։ Թէպէտև հարկ չիտեսնուի, հիւանդին պէտք է տալ
SCOTT'S EMULSION
և տկարութիւնը անմիջապէս և վստահաբար կը փարատէ և կը տեսնուի որ
ԸՍՊԻՏԻ ԲԱՂԴԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
մարմինը պատող բոլոր տկարութիւններու դեմ ամենամեծ դեղ է։ Ընդեղական տակ ասոր հաւասար բան մը չիկայ. այնպէս կատարեալ կը թժշկէ՝ որ կը կարծուի թէ հիւանդութիւնը կուտէ ու կը կլլէ։
Թոլոր դեղագործները և դեղաշինարները ունին։
Հիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։
18

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Յուլիս
Գշ. 24/7 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին առաւսւ Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Վիոս, Թարապուրու-Շամ, Պէրրուտ, Յաֆա. Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4/ն իրիկուն։
Ե. 26 9 Սուէտա ժամը 10ին առաւսւ։
Շբ. 28/11 Մէլքէյիս, Իզմիր, Թիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ. 10ին առաւսւ։
Սուէտա ժամը 2ին իրիկուն։
ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՄԱՐԱՅԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱԴԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԱՍՈՒՐԱՅ ՇՈՓԵՆԱՒՈՐ
Յուլիս 14ին Միջերկրեայ Մարսէյլիա։
» 20ին Պիրէնէ Սեւ ծովէն։
» 11ին Ֆլանտր, Անվերպէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յուլիս 15ին Միջերկրեայ, Սմիրնա, Տարսոն, Ս-Թում և Նովորոսիսք։
» 21ին Պիրէնէ, [illegible]։
» 12ին Ֆլանտր, Կանաց, Գրալ։
[illegible] Բարձր [illegible]։
Առաջին [illegible] 245 Ֆրանկ. Բնակարան 75 ֆրանկ [illegible]
516 Ա. ՌԷՊՈՒԼ

ՌՕՍԻԱ
COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՂԵՐՍԿՈՒՐԳ
Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդ թեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. ապարանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստորոյգ խորտակուել են դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։
Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած 10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 129,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար 249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս 54,000,000 »
Ընդհանուր ճնչիչ Ա. ՀԻՐՄԻՐԻՋ
Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՈՐ ՐԷՖԷՆ
Ընդհանրական մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հոն. մ քաւտան տեղը. գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՈՐ
Ընդամէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օռեսոյի

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Գոգ	1011	Մալմ	724	Բօգարիս	186
Ալէքս	3607	Գոնկս	2906	Գրօտնս	1695	Մարէնկս	2273	Մարֆս	1113
Անճելս	1541	Գորսա	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ճիրիս	1735
Արիոսգս	2271	Ֆիտս	4311	Հիտալկս	1581	Միքատս	3557	Միվիս	1193
Գասանս	1822	Ֆամինս	937	Հինաու	3720	Միլս	1057	Մէրգս	1200
Գորոտինս	1264	Ֆուրս	2383	Հարգիս	3600	Մանկէսէլլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Ֆրարս	1713	Հումպէր	595	Մուրիքլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիսնս	841	Ֆինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Քօրիս	3827
Գրֆիլս	4431	Ֆարս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Քօլէտս	1470
Դէյրս	1671	Էյտորատս	1520	Ճիւնս	1080	ՈնՔարիս	4036	Քորքիտս	487
Գայիրսս	1337	Էրագս	1841	Քէյսս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Քալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գաղս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօլմս	1700	Քօլս	510	Վօլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Քիայզս	2229	Վօլզուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչֆուրս	4592	Լէբանոս	2272	Ռինալտս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Գալիլէս	3060	Լիվրնոս	1843	Ռօլս	1613	Զէրս	1200
Գոլոբատս	4235	Գեանս	1243	Լոռենցս	3191	Ռոմէս	1789		

Փօնկս շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վճարագրով Հրլէն հոս հասաւ։
Դեմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼ ԷՆԻԹՅՕՆ
[illegible]

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES
ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՂԵՐՍԿՈՒՐԳ
Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդ թեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. ապարանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստորոյգ խորտակուել են դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։
Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած 10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 129,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար 249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս 54,000,000 »
Ընդհանուր ճնչիչ Ա. ՀԻՐՄԻՐԻՋ
Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՈՐ ՐԷՖԷՆ
Ընդհանրական մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հոն. մ քաւտան տեղը. գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԷՖԷՎԱՐ ԼԱՖԻՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
մաքսատան հոն տեղը
600

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (88)

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՆ ՊՈՒԱՆՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԺՕՐԺԷԻ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ը

Ռուս դիւանագիտութեան կը վերաբերի, ինչպէս գիտէք, եւ սրատասնմանի մէջ պաշտօն ունիմ հսկելու կարգ մը մարդոց վրայ։ Անոնք ո՛չ մարդասպանութեան եւ ոչ ալ գողութեան առջեւ կ'ընկրկին. բնաւ չպիտի զարմանամ, եթէ երբեք փորձեն զիս սպաննել, որովհետեւ չատ կը նեղեմ այդ մարդիկը, թուով բաղսաթիւ Բարիզի մէջ։ Կը յուսամ որ ամէն բան ընեն անոնք, եւ այդ պատճառաւ կը զգուշանամ, ինչպէս գիտած ըլլալու էք հիւբս ըլլալեդ ի վեր։

—Միւնոյ՝ պատճառով է որ սեղանաւորիս քով ի պահ դրի վաւերագիրներ, որոնց կարեւորութիւնը կը ճանչնան անոնք եւ կ'ուզեն անհետացնել միջոցներէն։ Կը յուսալի թէ անոնք պիտի երթային հոն փնտռել այդ թուղթերը։ Բայց հիանալի կերպով տեղեկութիւն առած են, եւ իմ ձեռք առած զգուշութիւնս ինձի դէմ դարձաւ։ Ցանցաւոր եմ եւ կ'ուզեմ դարմանել իմ յանցանքս, ձեռք դնելով այդ վտանգաւոր չարագործներուն վրայ։ Անոնց մէջ չատ կիներ կան, լաւ ծնունդ ունեցող, խիստ հարուստ ու չատ ալ գեղեցիկ կիներ։ Ամէն տեղ կը գտնուին անոնք, Բարիզի մէջ, ինչպէս այլուր։ Հիմա ձեզի պիտի պատմեմ եղածը։ Դուք այդ կիներէն մէկուն սիրահարը եղած էք։ Օ՜հ, չեմ ենթադրեր որ հիմա սիրահարը ըլլաք անոր։ Գիտեմ թէ անկեղծօրէն սիրահարած էք օրիորդ Տորժէրի։ Բայց նախկին սիրուհի մը միշտ իր ազդեցութիւնը կը պահէ իր սիրած մարդուն վրայ։ Ի վերջոյ եկած է ձենէ խնդրել, որպէս զի աջակցիք գործադրութեանը իր ծրագրին։ Ձեր աջակցութիւնը ձեռք ձգելու համար, այդ կինը սպառնացած է Օր. Տորժէրի գրել թէ իր մրցակցուհին էր։ Ու դուք չէք կրցած դիմադրել անոր հրապոյրներուն։ Օ՜հ չեմ պախարակեր ձեզ։ Ձեզի պէս ուրիշ չատեր ալ պիտի ընկնէին, եւ դուք ոճիր մը գործած ըլլալ չէք կարծեր, անոնց յանձնելով գաղտնի բառը՝ որով կը գոցուի դրամարկղը եւ դայն բացող բանալին կաղապարը։ Կը հաւատամ որ դուք փորձած չէք դրամարկղը բանալ։ Պանքտամները առնուած են այդ կնոջ կողմէ, դիւրահասկնալի պատճառով։ Գիտէր թէ այդ իրիկունն իսկ պիտի մեկնիլիք եւ կը յուսար թէ չպիտի վերադառնայիք ալ եւս, որով կ'ուզէր ամբաստանութեան տակ ձգել ձեզ, կամ կածեները իրենց վրայէն հեռացնելու եւ կարծեցնել տալու համար թէ քաղաքականութիւնը գործ չունէր այդ գողութեան մէջ։ Համոզուած եմ թէ աւելին ըրած է այդ կինը։ Անիկա է որ ձեզի ղրկած է յիսուն հազար ֆրանքի գումարը, անանուն նամակի մը միջոցաւ, իմանալով որ Բարիզի մէջ կը գտնուիք դեռ։ Անհնարս կը թուէր իրեն քովը պահել այդ գումարը։ Այդ կիները այլանդակ խղճահարութիւններ ունին։ Բանադատելով որ այդ գումարը ընդունիք, վտանգի մէջ կը դնէր ձեզ։ Ինչպէս կը տեսնէք, պարո՛ն, յանցաւոր չէք դուք։ Տկար գտնուեր էք, ասա է ամէնը, եւ հիմա իմ համոզումս այ ատ է։ Եթէ վստահ ըլլայի ձեր կամքի թեան վրայ, այսպէս չպիտի վարուէի ձեզի հետ։ Նաեւ պարտիք ըմբռնել թէ միակ պատուաւոր ու նպաստաւոր որոշումը զոր կրնաք տալ, ամէն ինչ ինձի խոստովանիլն է։ Ըսէք ինձի այդ կնոջ անունը, եւ երեք ամիսէն, օրիորդ Տորժէրի երջանիկ ամուսինը պիտի ըլլաք։

—Պարո՛ն, պատասխանեց Ռոպէր տը Բարնոէլ, նայուածքը սեւեռելով գնդապետին վրայ, հզօր երեւակայութեան տէր էք։ Բայց ձեր յօրինած վէպը առաջ չպիտի բերէ այն ազդեցութիւնը՝ զոր կ'ակնկալէք։ Չեմ ճանչնար ձեր արկղիկը գողցող կինը, եթէ երբեք կին մը է ան, եւ ալ ես բան չունիմ ձեզի ըսելիք։

—Ուրեմն, մրմնջեց գնդապետը, ինքնիրեն խօսիլ կեղծելով, օրիորդ Տորժէր պիտի ամուսնանայ Պ. Ժիլ Վինեորի հետ։

—Վինեորի՞ հետ, կրկնեց Պ. տը Բարնոէլ, որ չատ տժգոյն էր։ Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

Գնդապետը վերջի պատած էր այս հարուածը, ու նշմարեց թէ իր հակառակորդին սրտին դպած էր։

—Ըսել կ'ուզեմ թէ այդ Վինեորին չատ սիրահարած է օրիորդ Ալիսի, ինչպէս կ'երեւայ։ Պ. Տորժէր որոշած է իր ընկերակիցը ու փեսան ընել զայն։ Բաւական տխուր ամուսնութիւն մը պիտի ըլլայ ատիկա։ Բայց դրամի տէր մարդիկ մասնաւոր գաղափարներ կ'ունենան։ Աչխատասէր ու խելացի պաշտօնեայ մը կը նախընտրեն հարստ ու աղքատ ազնուականէ մը։

—Այդ բանը ո՞վ ըսաւ ձեզի, հարցուց Ռոպէր խեղդուկ ձայնով մը։

—Նոյն ինքն Պ. Տորժէր. իր վստահութիւնը գրաւած եմ եւ գաղտնի բան չի պահեր ինէ։ Իր ծրագիրները ինձի պատմեց եւ իր մտատանջութիւնները չծածկեց։ Երկար ատեն է ի վեր որոշած է իր արկղակալին տալ աղջիկը, որով չատ զայրացած է, երեւան հանելով թէ կրցած էիք հնարանալ օրիորդ Ալիսի։ Ուրեմն մի զարմանաք, այդքան յեղակարծօրէն ձեզ վռնտած ըլլալուն համար։

—Ատոր վրայ չէ որ կը զարմանամ։ Բայց Ժիլ Վինեորի իմ բարեկամս էր։ Տակաւին է, կարծեմ։ Անոր բան եմ թէ կը սիրեմ օրիորդ Տորժէրը։ Եթէ ինք ալ զայն սիրած ըլլար, ինձի պիտի յայտնէր։ Շատ մտերմօրէն կապուած էինք իրարու. չատ ուղղամիտ է եւ չարչարանք մէջտեղ ձգելու զիս։

—Պարո՛ն, ըսաւ գնդապետը ժպտադէն, դուք այն տարիքին մէջ կը գտնուիք որ ամէն ինչ պատրանք է։ Սակայն կը կարծէի թէ որոշ փորձառութիւն մը ստացած էք եւ թէ աւելի լաւ կը ճանչնաք մարդիկը։

—Կը կարծէ՞ք թէ Վինեորի դիս կը խաբէ։

—Ո՛չ, անտարակոյս։ Իր բոլոր ուժովը ձեզ պաշտպանած է։ Ցերմագին կերպով թեր ելած է ձեզի։ Նոյն իսկ փորձած է Պ. Տորժէրի ապացուցանել թէ գողութեան մասնակցութիւն չէք ունեցած։

—Ապառով էի այդ մասին։

—Ձեր դատը պաշտպանելու արժանի ինքը՝ աւելի կը մեծնայ, երբ նկատի առնենք որ կասկածները իր վրայ ալ կրնան ծանրանալ այդպէսով։ Բայց իր խիղճին համաձայն խօսիլը պատճառ մը չէ որ չհրապուրուի իր տիրոջ աղջկան հրապոյրներէն։ Արեւակը ամէնուն համար կը փայլի։ Օրիորդ Ալիս դիւթիչ աղջիկ մըն է եւ այդ երիտասարդը այքեր ունի։ Կը սիրէ զայն, կ'ըսեմ, եւ երկար ատենէ ի վեր։ Ինչո՞ւ համար ձեզի խոստովանէր գաղտնիք մը՝ զոր ինքզինքն իսկ հազիւ կը խոստովանէր, որովհետեւ անոյշ սիրով մը կը սիրէր. ինչո՞ւ համար ձեզի խոստովանէր որ օրիորդ Ալիսէն կը սիրուիք։

—Իր սիրոյը ձեզի պիտի բանար մթէ, քանի որ հազիւ կը ճանչնար ձեզ։ Ո՛չ, ո՛չ, անկարելի բան է։

—Իր վրայ չի դառնար խնդիրը։ Աւասիկ իրողութիւնը։ Պ. Վինեորի բնականէն երկչոտ ու քաշուած է. լաւի պիտի տառապէր, բայց ոչ մէկուն պիտի յայտնէր իր գաղտնիքը։ Մտքէն իսկ չէր անցներ թէ Պ. Տորժէր ծրագիրներ կազմած էր իր նկատմամբ. հետեւաբար չատ դարմացաւ, երբ այս առաւ Պ. Տորժէր իր քով կանչեց զինքը, չատ սիրտ մտրիկ ծրագրի մը վրայ խօսելու համար։

(Շարունակելի)